

Prioritățile oamenilor din Moldova după 2015

THE UN in MOLDOVA

ONU în MOLDOVA

REVISTA

JULY - SEPTEMBER / IULIE - SEPTEMBRIE 2013, NO 3 (56)

ERADICAREA SĂRĂCIEI
EXTREME ȘI A FOAMII

REALIZAREA ACCESULUI
UNIVERSAL LA
ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ALITERAȚIE

PROMOVAREA
EGALITĂȚII ȘI A
ABOLITĂRII FORȚEI

REDUCEREA
MORTALITĂȚII COPIILOR

ÎMBUNĂȚIREA
SĂNĂȚII MATERNE

COMBATEREA HIV-ULUI
ȘI TUBERCULOZEI
ȘI A MALĂRIEI

ASIGURAREA UNUI
MEDIU DURABIL

CREAREA UNUI
PARTENERIAT GLOBAL
PENTRU DEZVOLTARE

THE UNITED NATIONS IN MOLDOVA
NAȚUNILE UNITE ÎN MOLDOVA

Moldova is Highly Committed to Achieving the Millennium Development Goals by 2015

Statement by Nicola Harrington-Buhay,
UN Resident Coordinator in the Republic of Moldova

Together with the Prime Minister, the United Nations recently launched the Republic of Moldova's Third National MDG Report in the village of Calfa, Anenii Noi,

where we saw what it means to translate a vision for development into a reality that improves peoples' lives.

At the Millennium Summit in 2000, world leaders committed to eight Millennium Development Goals, aimed at halving world poverty by the year 2015. Since then, many communities in Moldova, like Calfa, have succeeded in significantly improving their living standards and the wellbeing of the people. The sustained commitment of the Republic of Moldova to the Millennium Development Goals has been outstanding.

The Government's Third National Report on the Millennium Development Goals captures progress made in achieving the goals and what remains to be done. Important results achieved include a significant reduction in the overall level of poverty, improved access to education and a fall in child mortality. All these were achieved through joint efforts by individuals, communities, local and national Government, and development partners; the UN has been and remains a committed supporter. Further efforts are needed notably to combat HIV/AIDS and tuberculosis, improve

environmental sustainability, and secure full access to quality educational and medical services.

In Moldova, as elsewhere, the challenge of inequality – between rural and urban areas, men and women, and those who have more or less access to opportunities – remains a challenge. Enabling all people to participate fully and on an equal footing in public life, leadership positions, the economy and in accessing services, is key to unlock the full development potential of the country. As the MDGs enter the last two years, both effective use of technologies, and the proactive promotion of equality between men and women offer significant opportunities to accelerate development for everyone.

Looking forward, Moldova has been one of 88 countries contributing the peoples' voice to a global vision of "The Future We Want". Over seven thousand people participated in national consultations online, through SMS, and in community discussions. The convergence of views across the country and generations was striking. Most aspire to a future that offers decent work, a fair system of justice, a transparent and responsive public administration, and diminished corruption - aspirations that fully resonate with the Government's policy agenda.

Very positively, all who engaged showed solidarity for "the other" and wanted everyone to benefit from a harmonious, prosperous, modern and sympathetic society.

As the United Nations, we remain committed to supporting the Republic of Moldova to achieve the Future You Want - and the future that you deserve.

"The UN in Moldova"

July - September 2013, No 3 (56)

"The UN in Moldova" is a quarterly magazine published by the office of the UN Resident Coordinator, 131, 31 August 1989 St., Chisinau, MD 2012, Moldova, tel: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordinator:
Ludmila Tiganu

Editor:
Igor Guzun

English language editor:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

The articles in this magazine do not necessarily reflect the official views or policies of the United Nations or any of its Agencies. Articles may be freely reproduced.

Cover:
Poster: Post-2015 priorities of the people of Moldova.

Photo credit: UN Moldova

Circulation:
1000 copies

Printed by: Tipografia Centrală

C O N T E N T S

- 5 2013 MDG REPORT: PROGRESS ACHIEVED, REMAINING ISSUES AND FUTURE OPTIONS**

- 17 DIVERSITY OF CULTURAL HERITAGE AND DIALOGUE AMONG CULTURES THROUGH THE INVOLVEMENT OF YOUTH**

- 7 POST-2015 DEVELOPMENT AGENDA: NATIONAL CONSULTATIONS IN MOLDOVA**

- 19 MOLDOVA MARKED THE INTERNATIONAL DAY AGAINST DRUG ABUSE AND ILLICIT TRAFFICKING**

- 9 DOR BRINGS YOUNG MOLDOVAN DIASPORA BACK HOME**

- 21 A CHANCE TO EDUCATION FOR ALL CHILDREN**

- 11 IOM LAUNCHES A STUDY ON PROSECUTION AND TRIALS OF TRAFFICKING CASES**

- 23 "FURTHER STEPS TO ACHIEVE SOCIAL INCLUSION URGENTLY NEEDED IN MOLDOVA"**

- 13 FIRST NATIONAL PUBLIC HEALTH STRATEGY AIMS TO INCREASE FOCUS TO NON-COMMUNICABLE DISEASES**

- 25-27 WORKING TOGETHER WITH YOUTH TO BRING A FAIRER AND BETTER MOLDOVA FOR ALL**

- 15 INSTITUTIONALIZATION AND SUSTAINABILITY OF JOINT INFORMATION AND SERVICES BUREAUS IN MOLDOVA**

- 29 IN COCIERI, PROMOTING TRUST MEANS A RENOVATED HIGH SCHOOL FOR CHILDREN FROM BOTH BANKS OF NISTRU RIVER**

Republica Moldova este ferm angajată în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului

Mesaj al Coordonatorului Rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova, Nicola Harrington-Buhay

Împreună cu Prim-ministrul Republicii Moldova, Națiunile Unite au lansat recent cel de-al Treilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Evenimentul a avut loc în satul Calfa, Anenii Noi, unde am văzut cum viziunea de dezvoltare se poate transforma într-o realitate ce îmbunătățește viețile oamenilor.

La Summit-ul Mileniului din 2000, liderii lumii s-au angajat să atingă cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, care vizează reducerea cu jumătate a sărăciei până în anul 2015. De atunci, mai multe comunități din Moldova au reușit, la fel ca cea din Calfa, să îmbunătățească standardele de viață și să contribuie la bunăstarea locuitorilor. Astfel, angajamentul Republicii Moldova pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului a fost remarcabil.

Cel de-al Treilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, elaborat de Guvern, consemnează progresele obținute în realizarea obiectivelor și menționează lucrurile care trebuie încă făcute. Rezultatele importante înregistrate includ reducerea semnificativă a sărăciei în general, îmbunătățirea accesului la educație și scăderea mortalității infantile. Toate aceste realizări au fost obținute printr-un efort comun al cetățenilor, comunităților, Guvernului, autorităților locale și partenerilor de dezvoltare, iar Națiunile Unite au fost și rămân un partener devotat. În același timp, în continuare sunt necesare eforturi, în special, în combaterea HIV/SIDA și tuberculozei, îmbunătățirea mediului durabil și asigurarea unui acces universal la servicii de educație și de sănătate de calitate.

În Moldova, ca și în alte țări ale lumii, inegalitățile – cele dintre mediul urban și mediul rural, cele dintre bărbați și femei și cele dintre persoanele care au mai multe oportunități și cele care au mai puține oportunități – rămân a fi o provocare. Abilitarea tuturor cetățenilor de a participa deplin și egal la viața publică, la funcțiile de conducere, la viața economică și la accesarea serviciilor rămâne cheia dezvoltării întregului potențial al țării. Până la termenul final stabilit pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului au rămas mai puțin de doi ani, iar utilizarea eficientă a tehnologiilor și promovarea proactivă a egalității dintre femei și bărbați deschid oportunități semnificative pentru accelerarea dezvoltării în beneficiul fiecărui cetățean.

Privind în perspectivă, Republica Moldova a fost una dintre cele 88 de țări din lume care au contribuit la conturarea unei voci a cetățenilor care exprimă viziunea globală asupra viitorului pe care aceștia și-l doresc. Peste 7000 de oameni au participat la consultările naționale prin intermediul discuțiilor teritoriale, SMS-urilor și consultărilor on-line. Convergența opiniilor exprimate atât la nivel de țară, cât și la nivel de generații a fost extraordinară. Majoritatea oamenilor au mărturisit că își doresc un viitor care le oferă o muncă decentă, un sistem corect al justiției, o administrație publică transparentă și competentă și un nivel redus al corupției – aspirații care rezonază cu agenda de politici a Guvernului.

În mod foarte pozitiv, oamenii care au participat la consultări și-au exprimat solidaritatea cu ceilalți și dorința ca fiecare om să trăiască într-o societate armonioasă, prosperă, modernă, bazată pe înțelegere.

Noi, cei de la Națiunile Unite, rămânem angajați să sprijinim Republica Moldova în realizarea acestui viitor pe care și-l dorește și pe care îl merită.

„ONU în Moldova”

Iulie - septembrie 2013, Nr. 3 (56)

„ONU în Moldova” este o revistă trimestrială, editată de Biroul Coordonatorului Rezident al ONU, str. 31 August 1989, 131, Chișinău, MD 2012, Moldova, tel: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordonator:
Ludmila Tiganu

Redactor:
Igor Guzun

Redactor versiunea engleză:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

Articolele din revistă nu reflectă neapărat opiniile sau politicile oficiale ale Națiunilor Unite sau ale uneia din Agențiile sale. Articolele pot fi liber reproduse.

Imagine pe copertă:

Poster: Prioritățile oamenilor din Moldova după 2015.

Credit foto: ONU în Moldova

Tiraj:
1000 exemplare

Tipografie: Tipografia Centrală

2013 MDG Report: Progress Achieved, Remaining Issues and Future Options

Third National Report on Millennium Development Goals in Moldova Identifies Solutions to Accelerate Progress and Looks Beyond 2015

The Third National Report on Millennium Development Goals (MDGs) presents the progress made by Moldova in achieving the eight Millennium Development Goals during 2010-2013 and identifies issues faced by the country two years before the deadline set for achievement of the objectives.

The National Report developed by the Government of Moldova with the support of the United Nations, presents the solutions and options Moldova has to accelerate positive developments while looking beyond 2015 to identify the priorities for the long-term development agenda.

„Republic of Moldova has made tangible progress in reducing poverty and infant mortality and ensuring access to compulsory education”, says Prime Minister Iurie Leanca in the Foreword of the National Report. „At the same time, the Government acknowledges the discrepancy in development between urban and rural areas, and the all too frequent marginalization of small towns in terms of access to economic opportunities and clean water, healthcare and quality education. A number of strategic planning documents, such as the National Decentralization Strategy adopted in 2012, have sought to address these problems in conjunction with the Strategy of Agriculture and Rural Development of Moldova which will be implemented starting with 2014”.

The Millennium Development Goals Report shows that Moldova has made remarkable progress across most of MDGs, notably in reducing poverty, improving access to education and reducing child mortality, however there are certain concerns regarding weak progress under some MDGs. Furthermore, ensuring that this progress provides equitable and just outcomes for all Moldovan people will remain a paramount priority in the future.. The Report also communicates openly and objectively progress made so far and what remains to be done to achieve each of the eight Millennium Development Goals.

After an introduction on the national development context, highlighting the global issues and the domestic challenges, the authors of the report show that the reduction of extreme poverty and hunger has so far been a success but also underline certain equity concerns.

In the area of achieving universal access to general compulsory education, where Moldova “has made certain progress”, for instance by increasing continuously child enrolment in preschool education, “there are still some issues related to access to and quality of education”.

The authors of the National Report consider gender equality promotion and women empowerment as “a real chance to accelerate development”.

In the context of reducing child mortality, the Report reveals “an important progress that needs to be maintained”: in 2012, for the first time in the history of Moldova, the child mortality rate was lower than 10 deaths per 1000 live births (more exactly – 9.8, while the target for 2015 is 13.2), and the mortality of children under 5 years has also decreased stably since 2009, reaching 12.1 deaths per 1000 live births in 2012.

Progress in achieving the objective of improving maternal health in Moldova is associated by the authors of the Report with an “erratic progress, and uncertain prospects”.

The achievement of the objective of combating HIV/AIDS, tuberculosis and other diseases is “very challenging” as “both targets set for 2010 regarding HIV/AIDS have been missed significantly (general incidence – 17.1 instead of 9.6 and incidence among young people – 21.6 instead of 11.2)”.

In the section dedicated to ensuring environmental sustainability, the Report launched in Chisinau calls for “a better balance between society and environment”.

Progress made by Moldova in developing a global partnership for development is satisfactory, the report asserts, although “not all relevant indicators have registered positive trends”.

Apart from an analysis of the progress and the existing issues, the third National Report on the Millennium

Development Goals sends some messages focused on the main development challenges faced by Moldova, which may be summarised as follows: “Two parallel realities: the rural life and the urban life”; “Emigration – a two-side phenomenon”; “Technologies: the main driver of change”; “From a patriarchal society to a modern one: different opportunities depending on the gender”.

PRIME MINISTER IURIE LEANCA AND UN RESIDENT COORDINATOR NICOLA HARRINGTON-BUHAY LAUNCHED THE THIRD NATIONAL REPORTS ON MDGs IN MOLDOVA. PHOTO: UN.

The First National Report on Millennium Development Goals in Moldova, developed by the Government of Moldova with the support of UN in 2005, presented the country's progress and identified human development issues, mentioning that, at that time, poverty remained a multidimensional phenomenon in Moldova. However, the country managed to reduce the extreme poverty rate by one third, between 1998 and 2002.

The Second National Report on Millennium Development Goals in Moldova, developed by the Government of Moldova with the support of UN in 2010, shows the progress made in reducing poverty, diminishing maternal and child mortality, expanding state-protected areas and developing information technologies. In addition, the Report showed the less successful developments in the area of education, combating HIV/AIDS and TB and ensuring citizens' access to sanitation noting that the success of achieving some Goals' targets “will depend on the consistence of Government's efforts, supported by the development partners, in implementing the necessary reforms”.

Raportul ODM 2013: Progrese obținute, probleme rămase, opțiuni de viitor

Al Treilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului în Moldova identifică soluții pentru a accelera evoluțiile pozitive și privește dincolo de anul 2015

Primul Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului în Republica Moldova, lansat în 2005, a prezentat performanțele țării și a localizat problemele în domeniul dezvoltării umane, menționând că la acel moment sărăcia rămânea un fenomen multidimensional în Moldova, însă țara noastră reușise deja să diminueze cu o treime, între 1998 și 2002, rata sărăciei extreme.

Al Doilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului în Moldova, elaborat de Guvernul Republicii Moldova cu asistența ONU în 2010, a constatat progrese în reducerea sărăciei, diminuarea mortalității materne și infantile, extinderea ariilor protejate de stat și dezvoltarea tehnologiilor informaționale. Raportul constata de asemenea evoluții mai puțin reușite în domeniul educației, combaterii HIV/SIDA și a tuberculozei și asigurării accesului cetățenilor la infrastructura sanitară adecvată și menționa că succesul realizării unor ținte asociate Obiectivelor „va depinde de consistența eforturilor Guvernului, sprijinite de partenerii de dezvoltare ai țării, în implementarea reformelor necesare”.

Cel de-al Treilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului în Republica Moldova prezintă progresul obținut de Moldova în 2010-2013 în realizarea celor opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului și identifică problemele cu care se confruntă țara cu doi ani înainte de termenul final stabilit pentru atingerea obiectivelor.

Acest Raport Național, elaborat de Guvernul Moldovei cu sprijinul Organizației Națiunilor Unite, prezintă soluțiile și opțiunile pe care Moldova le are pentru a accelera evoluțiile pozitive și, deopotrivă, privește dincolo de orizontul anului 2015 pentru a identifica prioritățile agendei de dezvoltare pe termen lung.

„Republica Moldova a realizat succese palpabile la capitolele reducerii sărăciei, a ratei mortalității infantile, precum și asigurării accesului la învățământul general obligatoriu”, afirmă Prim-ministrul Republicii Moldova, Iurie Leancă, în prefața Raportului Național. „În același timp, menționează Prim-ministrul, Guvernul conștientizează problema discrepanței de dezvoltare dintre mediile urban și rural, marginalizarea localităților mici în ceea ce privește oportunitățile economice, precum și de accesul la apă potabilă, servicii medicale și de învățământ de calitate. Prin urmare, soluționarea acestei probleme este prioritatea mai multor documente de planificare strategică, cum ar fi Strategia de Descentralizare adoptată în 2012, precum și Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural care urmează să fie implementată începând cu 2014”.

Raportul Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului constată că Republica Moldova a înregistrat un progres remarcabil în contextul majorității Obiectivelor, inclusiv în reducerea sărăciei, extinderea accesului la educație și diminuarea mortalității infantile, menționând în același timp că există anumite îngrijorări în legătură cu evoluțiile slabe vizavi de alte câteva ODM. Mai mult decât atât, asigurarea unor rezultate echitabile și juste pentru toți oamenii din Moldova va trebui să rămână o prioritate majoră în viitor.

La fel, raportul comunică deschis și obiectiv reușitele înregistrate și restanțele rămase pe calea realizării fiecăruia dintre cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului.

După conturarea contextului național al dezvoltării, cu accent pe turbulențele globale și provocările interne, autorii raportului afirmă că reducerea sărăciei extreme și a foametei a fost până acum un succes, dar subliniază anumite îngrijorări legate de echitate.

În domeniul asigurării accesului la învățământul general obligatoriu, unde Republica Moldova „a realizat anumite progrese”, legate, de exemplu, de creșterea continuă a cuprinderii copiilor în educația preșcolară, „mai rămân și anumite restanțe”, inclusiv „probleme cu accesul și calitatea educației”.

Autorii Raportului Național privesc promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor ca pe „o șansă reală pentru accelerarea dezvoltării”.

În contextul reducerii mortalității infantile, raportul relevă un „progres important care trebuie menținut”: în 2012, pentru prima dată în istoria Republicii Moldova, rata mortalității infantile a înregistrat o valoare mai mică de 10 decese la 1000 născuți vii (mai exact, 9,8, ținta pentru 2015 fiind de 13,2), iar mortalitatea copiilor cu vârstă până la 5 ani de asemenea a scăzut stabil din 2009 încoace, atingând în anul 2012 nivelul de 12,1 la 1000 născuți vii.

Progresul în ceea ce privește realizarea obiectivului de îmbunătățire a sănătății materne în Moldova este asociat de autorii raportului cu o „evoluție haotică și perspective incerte”.

Realizarea obiectivului de combatere a HIV/SIDA, tuberculozei și altor maladii este „foarte problematică”, pentru că „ambele ținte stabilite pentru 2010 privind infecția HIV/SIDA au fost ratate semnificativ (incidența generală – 17,1 în loc de 9,6 și incidența printre tineri 21,6 în loc de 11,2)”.

În capitolul consacrat asigurării durabilității mediului, raportul lansat la Chișinău pledează pentru „un echilibru mai bun între societate și natură”.

În ceea ce privește progresul obținut de Republica Moldova în crearea parteneriatului global pentru dezvoltare, acesta este satisfăcător, apreciază raportul, chiar dacă „nu toți indicatorii relevanți au înregistrat tendințe îmbucurătoare”.

Împreună cu analiza progreselor și a problemelor, cel de-al Treilea Raport Național privind Obiectivele

de Dezvoltare ale Mileniului transmite și câteva mesaje axate pe principalele sfidări de dezvoltare cu care se confruntă Republica Moldova. Acestea pot fi rezumate astfel: „Două realități paralele: viața de la sate și viața de la orașe”; „Emigrarea: un fenomen cu două fațete”; „Tehnologiile: principalul factor de schimbare”; „De la societatea patriarhală la una modernă: diferențele de oportunități în funcție de gen”.

Post-2015 Development Agenda: National Consultations in Moldova

The Report Summarizes the Results of the Consultations About the Future People of Moldova Want After 2015

Those over 7000 people who participated in the national post-2015 consultations talked about the future they want, the long-term challenges and development risks for the Republic of Moldova, and proposed a number of recommendations how to address those.

The Post-2015 national consultations were held during November 2012 – March 2013, with the support of the United Nations in Moldova and were facilitated by the Independent Think Tank, EXPERT-GRUP. The United Nations ensured a participative and inclusive process of these consultations, with the final report featuring the common voice of public servants, officials, civil society, grass root organizations, private sector, trade-unions, employers' association, migrants, academia, Moldovan diaspora representatives, as well as the groups usually excluded from public debates and whose opinion is not always heard.

The post-2015 national consultations were preceded by an active communication campaign, two large surveys – a nation-wide sociological poll and an on-line survey, 15 territorial consultations with focus groups, 8 special reunions and a National Workshop to validate the results of the consultations.

"We have been impressed by the richness of the national discussions wherein many Moldovans had a chance to share their views on the future they want", said Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator in Moldova. "We were particularly impressed by Moldova's young generation, whose voice came out strongly for a harmonious society in which all people can fulfill their potential and a future where poverty is history".

The results of the consultations are presented in the Report around five key areas:

- Good governance and human rights;
- Education, jobs and sustainable economic development;
- An inclusive, tolerant, and cohesive society;
- Sustainable environment;
- Discrepancies between rural and urban areas.

These findings are followed by several challenges and long-term development risks for the Republic

of Moldova, identified during the consultations, as well as a series of recommendations for the Government and other stakeholders, in particular the development partners and international organizations.

The national consultations about the future Moldova wants after 2015 –when the deadline for achieving the Millennium Development Goals expires, have revealed a number of frequently-

mentioned common topics in the discussions of various groups. Low income and social benefits, poverty and lack of decent jobs is the main concern voiced by participants of the national survey, regional consultations and on-line poll. The second major topic reflects people's concerns about the poor access to and precarious quality of basic services, such as education and health, as well as the basic infrastructure, such as water and sewerage.

Quality of governance ranks third in the list of main concerns with people calling for more action to reduce corruption, increase trust in the judiciary, and ensure more human rights protection.

Speaking about migration, participants pointed out its two-sided effects: the crucial role in stimulating consumption and reducing poverty and the burden on communities and families, children left behind, as well as on labor market for economic development.

Another important problem mentioned by the participants of the post-2015 consultations refers to the need for a cleaner environment, as one of the key aspects for the present and future generations.

Also one of the most alarming concerns revealed by the consultations is the existing inequalities and how these generate social exclusion, society's division, and lack of trust in the fairness of wider social outcomes.

The Republic of Moldova is among the 88 world countries to carry out extensive national consultations about the future its people want. The results of the national consultations will provide a platform for the UN – Moldova dialogue on the post-2015 agenda and will help convey Moldova's vision on its future in the global development framework.

Agenda de dezvoltare post-2015: consultări naționale în Moldova

Raportul final privind consultările din Republica Moldova: o verificare a realității, o viziune de viitor

Raportul final privind consultările asupra viitorului pe care și-l doresc cetățenii Republicii Moldova după anul 2015, intitulat „Agenda de dezvoltare post-2015”, prezintă o imagine reală a preocupărilor de astăzi și aspirațiilor de mâine ale țării în perspectiva de după termenul final de realizare a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

Cei peste 7000 de oameni care au participat la consultările naționale post-2015 au vorbit despre viitorul pe care și-l doresc, despre provocările și riscurile de dezvoltare pe termen lung pentru Republica Moldova și au formulat în acest context mai multe recomandări.

Consultările naționale privind agenda de dezvoltare post-2015 a țării s-au desfășurat, în perioada noiembrie 2012 – martie 2013, cu sprijinul Organizației Națiunilor Unite și au fost facilitate de Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP. Națiunile Unite au asigurat un proces participativ și incluziv pentru aceste consultări, astfel încât raportul final exprimă vocea comună a persoanelor publice, funcționarilor publici, societății civile, organizațiilor locale, sectorului privat, sindicatelor, patronatelor, migranților, comunității academice, reprezentanților diasporei moldovenești, precum și grupurilor care sunt excluse adesea din dezbaterile publice și a căror opinie nu este întotdeauna auzită.

Consultările naționale post-2015, precedate de o campanie de comunicare activă, au inclus două sondaje mari – o cercetare sociologică reprezentativă la scară națională și un sondaj on-line, 15 consultări teritoriale cu focus grupuri, 8 reuniuni speciale și un Atelier Național de validare a rezultatelor.

„Noi am fost impresionați de profunzimea discuțiilor, în care mulți oameni din Moldova au avut șansa să-și exprime opiniile despre viitorul pe care și-l doresc”, a spus Nicola Harrington-Buhay, Coordonator Rezident ONU în Moldova. „În special, am fost impresionați de generația tânără din Moldova, vocea căreia a exprimat clar dorința de a trăi într-o societate armonioasă în care toți oamenii își pot realiza pe deplin potențialul și un viitor în care sărăcia va ține de domeniul trecutului”.

Rezultatele consultărilor sunt prezentate în raportul național pe cinci domenii cheie:

- Buna guvernare și drepturile omului;
- Educație, locuri de muncă și dezvoltare economică durabilă;
- O societate incluzivă, tolerantă și coezivă;
- Mediu durabil;
- Discrepanțele dintre mediul rural și cel urban.

Aceste constatări sunt urmate de câteva provocări și riscuri de dezvoltare pe termen lung pentru Republica Moldova, identificate în timpul consultărilor, precum și de

o serie de recomandări, adresate Guvernului și altor constituenți, în special partenerilor de dezvoltare și organizațiilor internaționale.

Consultările naționale asupra viitorului pe care Moldova și-l dorește după 2015 – anul în care expiră termenul final pentru realizarea celor opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, au relevat un șir de subiecte menționate frecvent, care sunt comune pentru grupurile participante la discuții. Veniturile mici și beneficiile sociale, sărăcia și lipsa unor locuri de muncă decente este principala temă care a fost citată atât în sondajul național, cât și în consultările teritoriale și sondajul on-line. Cel de-al doilea subiect major reflectă preocupările oamenilor despre accesul redus și calitatea precară a serviciilor esențiale, cum ar fi educația și sănătatea, dar și a infrastructurii de bază, cum ar fi apa și canalizarea.

Calitatea guvernării se află pe locul trei în lista preocupărilor principale, menționată în cadrul consultărilor naționale asupra viitorului Moldovei de mai multe grupuri de cetățeni, care s-au pronunțat pentru reducerea corupției, mai multă încredere în sistemul judiciar și un grad mai mare de respectare a drepturilor omului.

În același timp, atunci când au vorbit despre migrație, participanții la consultări au subliniat efectele duble ale acestui fenomen asupra societății: remitențele rămân a fi un factor important de stimulare a consumului și de reducere a sărăciei. Totodată, consultările au relevat povara creată de migrație asupra comunităților și familiilor, asupra copiilor ramași fără îngrijire părintească în urma migrației, precum și asupra pieței de muncă pentru dezvoltarea economică.

O problemă nu mai puțin importantă, menționată de participanții la consultările post-2015, este necesitatea unui mediu mai curat, drept unul dintre aspectele cheie pentru prezent și viitor.

În cele din urmă, multe preocupări exprimate scot în evidență inegalitățile percepute și arată modul în care aceste inegalități generează excluziune socială, divizarea societății și lipsa de încredere în corectitudinea rezultatelor sociale mai largi. Aceasta ar putea fi una dintre preocupările cele mai îngrijorătoare.

Republica Moldova a fost printre cele 88 de state din lume care au realizat un asemenea exercițiu larg și profund de cartografiere a viitorului pe care și-l doresc oamenii. Rezultatele consultărilor naționale post-2015 vor servi drept platformă de dialog dintre ONU și Moldova privind agenda de dezvoltare după 2015 și vor contribui la împărtășirea viziunii Moldovei despre viitorul său în cadrul global de dezvoltare.

DOR Brings Young Moldovan Diaspora Back Home

The First Moldovan Diaspora Children Summer Camp – DOR – Was Hosted on August 20-28, 2013 in Vadul-lui-Voda

The DOR Programme brought together 25 Moldovan children, aged 14-16, from Portugal, Ireland, Estonia, Italy, Greece and Moldova for an eight-day summer camp. The project aimed at developing and promoting national identity among the Diaspora youth, sharing knowledge with them about Moldova's history, culture, traditions and language.

The DOR agenda included music, pottery, dance, cooking and photography workshops, guided by famous Moldovan native artisans. Also, the children had the opportunity to get acquainted with such memorable Moldovan places as Orheiul Vechi and Tipova and to visit the National Museum of Ethnography and Nature History. Chisinau was discovered through a city-quest-like game, during which the participants were divided into five groups, each tasked with learning about Chisinau and finding specific places in the city.

The Diaspora youth also had the opportunity of meeting the Prime Minister of Moldova – then each participant took the place of a minister and had an open and equal discussion with Prime Minister Iurie Leanca.

Most of the questions that DOR participants addressed to the Prime Minister were related to the measures undertaken by the Government to make it easier for the youth to return to Moldova and the future integration of Moldova in the EU.

The DOR project ended with the celebration in Chisinau of Moldova's Independence Day and with a collection

of wonderful memories for each of the participants, which were reflected in a photo exhibition of the DOR programme in Stefan cel Mare square in the centre of the capital.

At the end of the summer camp, participants described how they had lived out a real dream in those eight days, when a new family was born. All of them named Moldova their beloved homeland and promised to return. The main request the Diaspora youth brought to the attention of the organizers was to repeat such programmes yearly in an extended format. Having received such a positive feedback, it is fair to assume that the main objective of the project was reached – the second and third generation youth became aware of their cultural identity and closer emotional ties with their homeland Moldova were created.

The event was organized by the International Organization for Migration (IOM), Mission to Moldova, in the framework of the Project "Enhancing the Moldovan Government's capacities in Diaspora engagement" in cooperation with the Diaspora Relations Bureau of the State Chancellery.

Diaspora youth met with Prime Minister Iurie Leanca / Photo: © Codobelc

DOR-ul aduce tinerii din Diaspora acasă

Prima Tabără de Vară destinată copiilor din Diaspora – DOR – a fost organizată la Vadă lui Vodă, în perioada 20-28 august 2013

Programul DOR a adunat într-o o Tabără de Vară de opt zile 25 de copii moldoveni, cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani, din țări precum Portugalia, Irlanda, Estonia, Italia, Grecia și Republica Moldova. Proiectul a avut drept scop dezvoltarea și promovarea identității naționale în rândurile Diasporei tinere, oferindu-le participanților cunoștințe de limbă română, istorie, cultură și tradițiile ale Moldovei.

Agenda DOR a inclus mai multe ateliere moderate de meșteri populari din Moldova, mai cu seamă: de muzică, olărit, dansuri populare, bucătărie tradițională și fotografie. De asemenea, tinerii au avut ocazia să viziteze locuri memorabile din Republica Moldova, precum este Orheiul Vechi și Țipova, și să meargă la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală. Orașul Chișinău a fost descoperit prin metoda unui joc *city-quest*, în care participanții au fost divizați în 5 grupe, fiecare având rolul să învețe despre Chișinău și să găsească anumite locuri din oraș.

De asemenea, tinerii din Diaspora au avut șansa să se întâlnească cu Iurie Leancă, Prim-ministru al Republicii Moldova. La această întâlnire fiecare participant a fost în rol de ministru și a avut o discuție deschisă, de la egal la egal cu Prim-ministrul. Majoritatea întrebărilor adresate Prim-

ministrului de către participanții la Tabăra DOR s-au referit la acțiunile întreprinse de Guvern pentru facilitarea întoarcerii tinerilor în Republica Moldova, precum și la viitoarea integrare a Moldovei în Uniunea Europeană.

Proiectul DOR a finalizat cu celebrarea, la Chișinău, a Zilei Independenței Republicii Moldova și cu o colecție de amintiri frumoase ale fiecărui participant, reflectate într-o expoziție de fotografii ale programului DOR în scuarul Grădinii Publice Ștefan cel Mare din centrul capitalei.

La sfârșitul Taberei de Vară, participanții au mărturisit că au trăit un adevărat vis pe parcursul celor opt zile, atunci când s-a născut o nouă familie – DOR. Toți cei 25 de participanți au numit Moldova țara lor de baștină și au promis să revină. Principalele doleanțe adresate organizatorilor au fost să fie repetate astfel de programe anual și într-un format mai extins. Având asemenea reacții pozitive, organizatorii au constatat cu certitudine că obiectivele proiectului au fost realizate: tinerii din generația a doua de migranți au fost sensibilizați cu privire la identitatea lor culturală, fiind creată o legătură emoțională a acestora cu Republica Moldova.

Acest eveniment a fost desfășurat de Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Moldova, în cadrul Proiectului „Consolidarea

capacităților Guvernului Republicii Moldova de gestionare a relațiilor cu diaspora”, în cooperare cu Biroul pentru Relații cu Diaspora al Cancelariei de Stat.

Tabăra DOR: fotografie de familie / Imagine: © Codobelc

IOM Launches a Study on Prosecution and Trials of Trafficking Cases

A Third of Trafficking in Persons Cases Ended up Reclassified to Milder Crimes

The Analytical Study on the investigation and trial of human trafficking and related offences, based on a thorough analysis of 380 criminal cases examined and tried between 2006 and 2010, finds that the charges of human trafficking were very often reclassified into pimping, forced labour or organized begging, which allowed perpetrators to avoid lengthy prison terms or even to scrape by with just a fine.

The study notes that confusion persists among some law-enforcement agencies about the differences between trafficking and associated offences. It also identifies a number of problems that hindered progress in combating the phenomenon: as Moldova remains a country where human trafficking originates and it was difficult to prove that exploitation had taken place as often happens abroad; prosecutors did not always pursue and insist on trafficking charges against presumed perpetrators; legal provisions were not fully observed; in many cases court hearings were repeatedly delayed, and proceedings were too lengthy, thus discouraging some participants and making them lose hope in justice, and victims' rights were not sufficiently protected. A very small number of victims was provided with legal assistance throughout the criminal proceedings and very few received compensation for the damages caused by the crime.

Furthermore, the Study suggests focusing on prevention, especially among the most vulnerable and in accordance with the victim profile in the Study (unemployed women from rural areas aged 23-30). In addition, the authors underscore that Moldova should

Donald L. Carroll, Director of the Law Enforcement Section, U.S. Embassy to Moldova, welcomes Forum participants / Photo: © N. Gurcov/IOM Moldova

accede to and align its practices with the European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes, as well as to establish a compensation mechanism for damages endured by the victims of human trafficking.

The Study was presented at the Forum "Fostering cooperation between Government and Civil Society in the fight against trafficking in persons in Moldova. Best practices in the protection of victim's rights, preventing corruption and ending impunity," held on 27-28 June 2013 in Chisinau. It gathered around 100 participants from law enforcement agencies, social protection authorities, NGOs and the media from Moldova active in the counter-trafficking field as well as domestic and international experts.

The event wrapped up the "Preventing Corruption and Impunity in the Fight against Trafficking by Empowering the Media and Fostering Cooperation between Civil Society and Law Enforcement Agencies 2010-2013" Project implemented by the International Organization for Migration (IOM) and funded by the United States Department of State.

OIM a lansat un studiu privind investigarea și judecarea cazurilor de trafic de persoane

O treime din cazurile de trafic de persoane au fost recalificate drept crime mai puțin grave

Studiul analitic privind investigarea și judecarea cauzelor de trafic de persoane și a infracțiunilor conexe, bazat pe analiza complexă a 380 de cazuri penale, examinate și judecate între 2006 și 2010, arată că foarte des dosarele de trafic de persoane au fost recalificate drept proxenetism, muncă forțată sau organizarea cerșetoriei, ceea ce le-a permis infractorilor să evite termeni îndelungați de închisoare sau chiar să se aleagă doar cu o amendă.

Expertul internațional Albert Moskowitz prezintă activitățile proiectului.
Imagine: © N. Gurcov/IOM Moldova

Studiul menționează că printre unii reprezentanți ai organelor de drept persistă o confuzie în diferențierea dintre traficul de persoane și crimele conexe. Studiul de asemenea identifică un șir de probleme care au creat obstacole pentru combaterea fenomenului de trafic: din cauză că Republica Moldova rămâne a fi o țară de origine a victimelor traficului, faptul exploatarei (care adesea are loc peste hotare) a fost dificil de dovedit; procurorii nu întotdeauna au înaintat sau au insistat asupra învinuirii de trafic de persoane; prevederile legale nu au fost respectate pe deplin; în mai multe cazuri ședințele de judecată au fost amânate în repetate rânduri, iar procesele au fost prea îndelungate, descurajând unii participanți și făcându-i să-și piardă încrederea în justiție, în timp ce drepturile victimelor nu au fost protejate suficient. Doar un număr nesemnificativ de victime au beneficiat de asistența juridică în procedura penală și foarte puține victime au primit despăgubiri pentru prejudiciile suferite.

Totodată, Studiul analitic sugerează concentrarea eforturilor asupra prevenirii, în special în rândul celor mai vulnerabile persoane și în corespundere cu profilul victimei determinat din Studiu (femei cu vârsta cuprinsă între 23 și 30 de ani din mediul rural fără loc de muncă).

În plus, autorii subliniază că Republica Moldova trebuie să adere la Convenția Europeană privind compensarea victimelor infracțiunilor violente și să instituie un mecanism de compensare a daunelor suferite de victimele traficului de persoane.

Studiul a fost prezentat în cadrul Forumului „Sporirea cooperării dintre Guvern și societatea civilă pentru combaterea traficului de persoane în Moldova. Bune practici în domeniul protecției drepturilor victimelor, prevenirii corupției și impunității”, desfășurat la 27-28 iunie 2013, la Chișinău. Forumul a reunit în jur de 100 de participanți – reprezentanți ai organelor de drept, autorități din domeniul protecției sociale, ONG-uri și mass-media din Republica Moldova, activi în domeniul anti-trafic, precum și experți internaționali și locali.

Evenimentul încheie Proiectul „Prevenirea corupției și impunității în lupta împotriva traficului de persoane prin abilitarea media și prin consolidarea cooperării dintre societatea civilă și organele de drept 2010-2013”, implementat de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) și finanțat de Departamentul de Stat al Statelor Unite.

First National Public Health Strategy in the Republic of Moldova Aims to Increase Focus to Non-communicable Diseases

The National Public Health Strategy Has New “Public” Approach

During two years, the public health leaders with technical support of the World Health Organization (WHO) has developed the first National Public Health Strategy that is expected to be approved until the end of 2013.

The Republic of Moldova has inherited sanitary-epidemiological services that were focused on monitoring, prevention and control of communicable diseases, with limited public health capacities for non-communicable diseases and a lack of an interdisciplinary approach. After approval of the Law on the state supervision of public health in 2009, there followed a year of radical reform of the public health to transform the existing services into a broader public health service that will be better equipped to deal with current health profile of Moldova's population and to tackle social determinants and health inequities. In the same year, the development of the National Public Health Strategy was initiated, but due to certain factors the Strategy was not completed. The work on the National Public Health Strategy restarted in early 2012 after the assessment of Moldova Public Health Services, carried out as a joint effort of the WHO Regional Office for Europe, the WHO Country Office in the Republic of Moldova, the Ministry of Health, the National Centre of Public Health, and many actors from health care and public health institutions in the country and financial support of EU. As a basis for the evaluation served a comprehensive WHO self-assessment tool was used, comprising 10 essential public health operations.

The National Public Health Strategy 2013-2020 was developed by the inter-sectoral working group that was led by the Ministry of Health. The guideline for the strategy served the European Action Plan for Strengthening Public Health Capacities and Services, and new European Policy for health and wellbeing– *Health 2020*. The Strategy has new “public” approach, with the emphasis on human rights, equity and incorporates the interdisciplinary approaches. This updated framework is a modern reflection of public health to address country challenges within the broad policy framework *Health 2020*.

The aim of the National Public Health Strategy is to improve the population's health and reduce

inequities in the health system, but without good knowledge and the capacity of public health issues and relevant instruments at a national and local level, the country will be unable to improve the health status of population. With this purpose, from October to November 2012, a three-day training programme on prevention and control of non-communicable diseases was conducted in Chisinau, Moldova for over 160 public health specialists, public health managers and managers of primary health care and hospitals at district and municipal levels. During the training, participants received information regarding development, implementation and the evaluation process of local public health policies, with an emphasis on involving various sectors to effectively address NCDs and associated risk factors, a modern concept on public health and core public health operations included in the draft National Public Health Strategy.

The training course provided was highly appreciated by participants, and they reiterated the need for further trainings. They also asked the practical guidelines and small financial support to implement the activities at local level. These needs are taken into consideration in the development process of a new round of training for specialists who are working on the NCD prevention and control to be carried out in late 2013 and in the development process of the district health profiles – a strategic document that maps populations' health indicators and analyses determinants of health – an initiative that will be launched soon in the four pilot localities.

National Workshop on development of the National Public Health Strategy; 2 August 2012, Chisinau, Republic of Moldova. Photo: WHO

Prima Strategie Națională de Sănătate Publică din Republica Moldova: sporirea atenției acordate bolilor netransmisibile

Strategia Națională de Sănătate Publică implică o nouă abordare „publică”

Pe parcursul ultimilor doi ani, liderii din domeniul sănătății publice din Republica Moldova au elaborat, cu suportul tehnic acordat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), prima Strategie Națională de Sănătate Publică, care urmează să fie aprobată până la finele anului 2013.

Republica Moldova a moștenit servicii sanitaro-epidemiologice, care erau axate pe monitorizarea, prevenirea și controlul bolilor transmisibile, cu capacități limitate de sănătate publică pentru bolile netransmisibile, și care suportau lipsa unei abordări interdisciplinare. După aprobarea Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice în 2009, în următorul an a fost lansată o reformă radicală a sănătății publice pentru a transforma serviciile existente într-un serviciu mai vast de sănătate publică, care va fi mai bine echipat să facă față profilului curent de sănătate al populației din Moldova și să abordeze determinanții sociali, precum și inechitățile în domeniul sănătății. În același an, a fost inițiată și elaborarea Strategiei Naționale de Sănătate Publică, însă din cauza unor factori, acest proces n-a fost finalizat.

Elaborarea Strategiei Naționale de Sănătate Publică a reînceput în 2012, după evaluarea serviciilor de sănătate publică din Moldova, realizată cu un efort comun de către Biroul OMS din Republica Moldova, Ministerul Sănătății, Centrul Național de Sănătate Publică și mulți alți actori din instituțiile medicale și cele de sănătate publică din țară și cu suportul financiar acordat de Uniunea Europeană. Ca bază pentru evaluarea dată a fost utilizat un instrument comprehensiv de auto-evaluare al OMS, care cuprinde 10 operațiuni esențiale ce țin de domeniul sănătății publice.

Strategia Națională de Sănătate Publică 2013-2020 a fost elaborată de către un grup de lucru intersectorial condus de Ministerul Sănătății. Drept îndrumare pentru elaborarea strategiei a fost utilizat Planul European de Acțiuni pentru fortificarea

capacităților și serviciilor de sănătate publică și noua Politică europeană pentru sănătate și bunăstare – *Sănătatea 2020*. Strategia implică o nouă abordare „publică”, cu un accent pe drepturile omului și echitate, incorporând și abordări interdisciplinare. Acest cadru actualizat reprezintă o reflectare modernă a sănătății publice pentru abordarea provocărilor din țară în cadrul cadrului de politici mai vast, *Sănătatea 2020*.

Scopul Strategiei Naționale de Sănătate Publică este de a îmbunătăți sănătatea populației și de a reduce inechitățile în domeniul sănătății. Însă fără o bună cunoaștere a problemelor de sănătate publică, precum și a instrumentelor relevante de la nivelul național și local, țara nu va putea îmbunătăți starea de sănătate a populației. Astfel, în octombrie-noiembrie 2012, la Chișinău, s-a desfășurat un program de instruire de trei zile în domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile pentru aproximativ 160 de specialiști din domeniul sănătății publice, manageri din sănătatea publică, asistența medicală primară și spitalele raionale și municipale. Pe parcursul instruirii, participanții au obținut informații cu privire la procesul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor locale de sănătate publică, accentuând necesitatea implicării diferitelor sectoare pentru a aborda în mod eficient bolile netransmisibile și factorii asociați de risc, conceptul modern de sănătate publică, precum și operațiunile de bază ale sănătății publice incluse în proiectul Strategiei Naționale de Sănătate Publică.

Programul de instruire a fost înalt apreciat de către participanți, care au subliniat necesitatea altor instruirii, solicitând îndrumări practice și suport financiar pentru implementarea activităților la nivel local.

Astfel, toate doleanțele au fost luate în considerație în procesul de elaborare a unei runde noi de instruirii pentru specialiștii din domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile, care urmează să fie organizate la finele anului 2013 și în procesul de dezvoltare a profilurilor raionale de sănătate – document strategic ce cartografiază indicatorii de sănătate și analizează determinanțele sănătății – inițiativă ce va fi lansată în curând în patru localități pilot.

Atelierul Național de Lucru privind evaluarea serviciilor esențiale de sănătate publică și elaborarea conceptului Strategiei Naționale de Sănătate Publică, 8-9 decembrie 2011, Chișinău, Republica Moldova. Imagine: OMS.

Services Closer to Citizens: That is Local Democracy

The Institutionalization and Sustainability of Joint Information and Services Bureaus in Moldova

Three more districts opened the door for women and men at local level to access information and services, now reinforced with the approved Government Regulation on the functioning of Joint Information and Services Bureaus in the Republic of Moldova.

In September, a series of important events marked the institutionalization and sustainability of Joint Information and Services Bureaus (JISBs) in the Republic of Moldova, an innovative “one-window” approach towards gender-sensitive and coordinated service provision.

Joint efforts of the Ministry of Labour, Social Protection and Family and UN Women led to the adoption of special Framework Regulation on the functioning of JISBs through Government Decision Nr. 661, published in the Official Monitor of the Republic of Moldova on 06.09.2013. The approval of the Regulation ensures the sustainability of the model and its successful institutionalization nationwide. In 2013, 16 districts with functioning JISBs received financial allocations from the state budget and as of 1 January 2014 all districts will have a dedicated budget for JISBs activity, including transportation and gasoline for mobile teams and internet access to use the information system developed for JISBs by UN Women in partnership with E-Government Centre.

JISB “one window” model was piloted in 2010 in four districts (Singerei, Telenesti, Nisporeni and Cantemir) and to date is functional in 19 districts. JISBs provided information and services to more than 10,000 women and men, of whom 65% are women and 85% from rural areas. This innovative “one-window” approach to service provision enabled local public administration to reach vulnerable populations, including rural women, to address their needs and economically empower them.

In September, JISBs were officially opened in three more

districts: Drochia (on September 3, 2013), Falesti (on September 5, 2013) and Stefan Voda (on September 11, 2013), which is a clear indication of wide and successful replication process which started in 2012. The official launching events were attended by high-level Government officials, representatives of district administrations, donor and international organizations including the Minister of Labour Social Protection and Family Valentina Buliga and the Deputy Minister Ruxanda Glavan, H.E. Ambassador of Sweden to Moldova Ingrid Tersman and the Swedish Deputy Head of Mission to Moldova Paola Alborno, district presidents, Andrei Marian (Drochia district), Vasile Buzu (Stefan Voda district) and Valeriu Muduc (Falesti district), and UN Women’s International Programme Manager Natia Cherkezishvili. “The establishment of JISBs represents a unique and efficient model for local public administration, because it does not entail the creation of a new structure or recruitment of additional personnel,” said Deputy Minister of Labour, Social Protection and Family Ruxanda Glavan.

It is important to mention that even though the official openings took place in September, all three districts started their work at the beginning of the year through Mobile Teams to ensure that services are provided on a regular basis for populations living in remote and marginally accessible areas, including those vulnerable, disabled, and women with small children. “The JISB will bring municipal services closer to citizens, and will empower citizens and make local authorities more accountable. That is local democracy,” said Ambassador Tersman.

JISB Opening in Drochia (from right to left: UN Women Programme Analyst Corneliu Eftodi, H.E. Ambassador of Sweden to Moldova Ingrid Tersman, District President Andrei Marian, UN Women Programme Manager Natia Cherkezishvili, Minister of Labour, Social Protection and Family Valentina Buliga). Photo by UN Women.

“The closer decisions are made with citizens in mind, the higher the likelihood that services meet the demand and needs of the customer: the citizen. We believe that here in Moldova, the one-stop shops have done exactly this, and that may be why the demand has been so high. That is a good recognition of work done,” said Paola Alborno.

Servicii mai aproape de cetățeni: aceasta reprezintă democrația locală

Instituționalizarea și asigurarea durabilității Birourilor Comune de Informații și Servicii în Moldova

Încă trei raioane au deschis ușa femeilor și bărbaților la nivel local spre un acces sporit la informații și servicii, acum fortificat prin Regulamentul cu privire la funcționarea Birourilor Comune de Informații și Servicii în Republica Moldova, aprobat de Guvern.

În luna septembrie 2013, o serie de evenimente importante au marcat instituționalizarea și durabilitatea Birourilor Comune de Informații și Servicii (BCIS) în Republica Moldova, un model inovator de prestare a serviciilor într-un mod coordonat și sensibil la dimensiunea de gen, creat în baza conceptului de „ghișeu unic”.

Eforturile comune ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și UN Women au condus la elaborarea unui Regulament-cadru special ce ține de funcționarea Birourilor Comune de Informații și Servicii, aprobat prin Decizia Guvernului nr. 661, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la 6 septembrie 2013. Aprobarea Regulamentului a asigurat durabilitatea modelului BCIS și a facilitat instituționalizarea lui pe teritoriul întregii țări. În 2013, 16 raioane cu Birouri funcționale au primit alocații financiare din bugetul de stat, iar din 1 ianuarie 2014 toate raioanele vor avea un buget dedicat activității BCIS, inclusiv pentru asigurarea transportului și combustibilului pentru echipele mobile și accesul la internet pentru folosirea sistemului informațional elaborat pentru BCIS de UN Women în parteneriat cu Centrul de Guvernare Electronică.

Modelul BCIS a fost pilotat în anul 2010 în 4 raioane pilot (Sângerei, Telenești, Nisporeni și Cantemir) și până în prezent este funcțional în 19 raioane. Birourile Comune de Informații și Servicii au oferit informații și servicii la peste 10000 de femei și bărbați, dintre care 65% sunt femei și 85% sunt din zona rurală. Acest model inovativ de prestare a serviciilor instituit în baza „ghișeului unic” a permis administrațiilor locale să ajungă la populația vulnerabilă, inclusiv la femeile din regiunile rurale, pentru a răspunde necesităților lor și pentru de a le abilita economic.

În luna septembrie, BCIS au fost oficial inaugurate încă în trei raioane: Drochia (3 septembrie 2013), Fălești (5 septembrie) și Ștefan Vodă (11 septembrie). Aceasta reprezintă un indicator clar al unui proces de replicare larg și de succes, care a început în anul 2012. La inaugurările oficiale în cele trei raioane au participat demnitari de stat, reprezentanți ai administrațiilor raionale, reprezentanți ai organizațiilor donatoare și internaționale inclusiv:

Ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, și Viceministrul Ruxanda Glavan, Excelența Sa Ambasadoarea Suediei în Republica Moldova, Ingrid Tersman, și Șeful Adjunct al Misiunii Suediei în Republica Moldova, Paola Albornoz, Președinții de raion, Andrei Marian (raionul Drochia), Vasile Buzu (Ștefan Vodă) și Valeriu Muduc (Fălești), și Managerul Internațional de Program UN Women, Natia Cherkezishvili. „Crearea BCIS reprezintă un eveniment unic și rentabil pentru administrația publică locală, pentru că nu a implicat crearea structurilor noi sau recrutarea personalului suplimentar”, a declarat Viceministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ruxanda Glavan.

Este important de menționat că deși inaugurarea oficială a avut loc în luna septembrie, toate cele trei raioane menționate au început activitatea BCIS încă în debutul anului prin deplasarea echipelor mobile care asigură prestarea serviciilor populației care trăiește în sate îndepărtate și greu accesibile, inclusiv celor vulnerabili, persoanelor cu dizabilități și femeilor cu copii mici. „BCIS vor aduce serviciile mai aproape de cetățeni și îi vor abilita pentru a face autoritățile locale mai responsabile. Asta reprezintă democrația locală”, a declarat Ambasadoarea Ingrid Tersman.

„Cu cât deciziile sunt adoptate mai aproape de cetățeni, cu atât este mai probabil ca serviciile să corespundă cererii și necesităților clientului: cetățenilor. Suntem convinși că aici, în Republica Moldova, „ghișeele unice” au făcut exact asta, și din această cauză și cererea este atât de înaltă. Este o apreciere bună a lucrului făcut”, a declarat Șeful Adjunct al Misiunii Suediei în Republica Moldova, Paola Albornoz.

Semnarea oficială a Memorandumului de Înțelegere în Drochia (de la dreapta la stânga): Excelența Sa Ambasadorul Suediei în Moldova, Ingrid Tersman, Președintele raionului, Andrei Marian, și Managerul Internațional de Program UN Women, Natia Cherkezishvili. Imagine: UN Women.

Diversity of Cultural Heritage and Dialogue Among Cultures Through the Involvement of Youth

Youth Has a Fundamental Role in Promoting Sustainable Development

Cultural tourism is the world's largest industry. UNESCO's intention to assist the 191 Member States in preparing their policies while reconsidering the relationship between tourism and cultural diversity, tourism and intercultural dialogue, and tourism and development. In this way, the Organization proposes to contribute to the fight against poverty, protection of the environment and mutual appreciation of cultures.

In order to cope with new challenges thrown up by sustainable development and enhancement of cultural diversity, the specialists who design cultural tourism policies and train future decision makers must adapt teaching method content.

Taking account of the transversality of today's tourism involves developing new and complementary skills. Reacting to the new challenges and needs of sustainable tourism thus calls for the creation of appropriate training models.

UNESCO recognizes that the youth has a fundamental role in the implementation of the Organization's mission, particularly in promoting sustainable development within education, intercultural dialogue, cultural and natural heritage. UNESCO's objective is to create spaces and opportunities for empowering young people and giving recognition, visibility and credibility to their contributions. The main challenge that this initiative looks forward to achieve is engagement of the youth in matters of tourism which will have a long-term effect on issues such as promotion of cultural pluralism and preservation of cultural heritage.

UNESCO pays great attention to the involvement of youth in the protection and safeguarding of the cultural heritage, promoting youth cultural tourism and disseminating among youth the principles of the UNESCO Convention concerning Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972), the UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003), the UNESCO

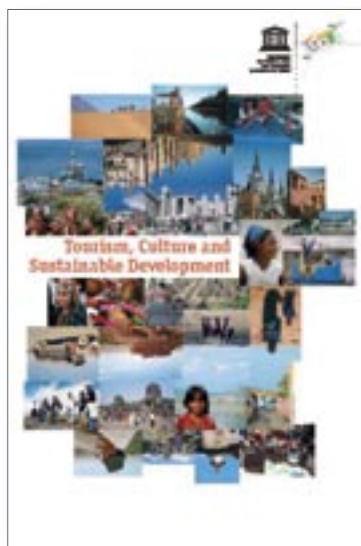

Photo: UNESCO publication "Tourism, Culture and Sustainable Development"

Convention for Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (2005), as well as the UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity.

Among other initiatives and UNESCO principles, the organization seeks to promote the involvement of young people in the preservation of tangible and intangible cultural heritage while passing on the knowledge to the younger generation, through the conduction of conferences, seminars, capacity-building trainings and other projects such as "Innovative Policies for Heritage Safeguarding and Cultural Tourism Development" (Moscow, 2005), training workshops on Innovative Approaches to Cultural Tourism (Armenia, Belarus,

Republic of Moldova, 2005-2007), "Cultural Tourism: local examples, global trends" (Azerbaijan, 2005) as well as long-term pilot projects "Tourism and Cultural Routes as a Tool for Development and Dialogue" (Armenia, 2008-2013) and "Mobilizing Cultural, Touristic and Educational Resources of the Sheki Region of the Republic of Azerbaijan for Sustainable Development" (2011-2015). with the participation of youth. These initiatives contribute to the promotion of cultural pluralism and respect of different cultural traditions, which systematically contribute to the prevention of ethnic conflicts encouraging regional and international cooperation.

Achieving sustainable tourism development requires raising awareness among decision-makers about the importance of recognizing of cultural diversity and the necessity of intercultural dialogue, as well as the role of education in promoting and developing of the youth cultural tourism. Close cooperation between representatives of governmental and non-governmental organizations in the sphere of preservation of cultural heritage and development of cultural tourism is needed for the effective implementation of these strategies. Regular monitoring of progress towards achieving these goals is important in identifying future opportunities and challenges for tourism.

Dezvoltarea diversității patrimoniului cultural și dialogului intercultural prin implicarea tinerilor

Tinerii dețin un rol fundamental în promovarea dezvoltării durabile

Turismul cultural este cea mai mare industrie din lume. UNESCO dorește să ofere asistență pentru cele 191 de state-membre în elaborarea propriilor politici prin reconsiderarea relației dintre turism și diversitatea culturală, turism și dialogul intercultural, precum și între turism și dezvoltare. Astfel, organizația își propune să contribuie la combaterea sărăciei, la protecția mediului și la aprecierea reciprocă a culturilor.

Pentru a răspunde noilor provocări ce implică dezvoltarea durabilă și consolidarea diversității culturale, specialiștii care elaborează politicile în domeniul turismului cultural și care oferă instruire viitorilor decidenți trebuie să adapteze conținuturile și metodele de predare. În contextul caracterului transversal al turismului de astăzi sunt necesare abilități suplimentare noi. Iar răspunsul la provocările și necesitățile noi ale turismului durabil determină crearea unor modele de instruire potrivite.

UNESCO recunoaște faptul că tinerii dețin un rol fundamental în realizarea misiunii organizației, în special în promovarea dezvoltării durabile a educației, dialogului intercultural și patrimoniului natural și cultural. Obiectivul UNESCO este de a crea spații și oportunități pentru a abilita tinerii și pentru a oferi recunoaștere, vizibilitate și credibilitate contribuțiilor realizate de aceștia. Principala provocare pe care această inițiativă urmează să o realizeze este implicarea tinerilor în dezvoltarea turismului, fapt ce va avea efecte pe termen lung asupra unor domenii precum promovarea pluralismului cultural și preservarea patrimoniului cultural.

UNESCO acordă o atenție deosebită implicării tinerilor în protecția și conservarea patrimoniului cultural, promovarea turismului cultural al tinerilor și diseminarea printre tineri a principiilor Convenției

UNESCO privind Protejarea Patrimoniului Cultural și Natural Mondial (1972), Convenției UNESCO privind Salvagardarea Patrimoniului Cultural Intangibil (2003), Convenției UNESCO privind Protecția și Promovarea Diversității Expresiilor Culturale (2005), precum și a Declarației Universale UNESCO privind Diversitatea Culturală.

Împreună cu alte principii și inițiative UNESCO, organizația urmărește promovarea implicării tinerilor în preservarea patrimoniului cultural tangibil și intangibil prin transmiterea cunoștințelor către tânăra generație, prin intermediul unor conferințe, seminare, instruirii de consolidare a capacităților și alte proiecte precum „Politicile inovative în domeniul salvagădării patrimoniului și dezvoltării turismului cultural” (Moscova, 2005), atelierul de instruire privind abordările inovative ale turismului cultural” (Armenia, Belarus, Republica Moldova, 2005-2007), „Turismul cultural: exemple locale, tendințe globale” (Azerbaidjan, 2005), precum și proiectele pe termen lung „Rutele turistice și culturale ca instrumente de dezvoltare și dialog” (Armenia, 2008-2013) și „Mobilizarea resurselor culturale, turistice și educaționale în Regiunea Sheki a Republicii Azerbaidjan pentru dezvoltare durabilă” (2011-2015). Aceste inițiative contribuie la promovarea pluralismului cultural și respectarea diferitelor tradiții culturale, care contribuie în mod sistematic la prevenirea conflictelor etnice și încurajarea cooperării regionale și internaționale.

Asigurarea unei dezvoltări durabile a turismului solicită acțiuni de conștientizare a decidenților privind importanța recunoașterii diversității culturale și necesitatea dialogului intercultural, precum și asupra rolului educației în promovarea și dezvoltarea turismului cultural al tinerilor. Cooperarea strânsă dintre reprezentanții Guvernelor și organizațiilor non-guvernamentale în domeniul

prezervării patrimoniului cultural și dezvoltării turismului cultural solicită o implementare eficientă a acestor strategii. Este necesară de asemenea o monitorizare permanentă a realizării acestor obiective pentru a identifica astfel oportunitățile și provocările din viitor ale turismului.

UNESCO: turism și dezvoltare durabilă.

Moldova Marked the International Day Against Drug Abuse and Illicit Trafficking

A Series of Events on World Drug Campaign

Drug use, and in particular injecting drug use, remains a serious problem for Moldova. According to the latest GARP report, Moldova is estimated to have more than 30.000 drug users for a small population of less than 4 million.

To raise awareness about the harm and social and health problems illicit drugs cause to society, and especially to the youth, three differently targeted events were organized in the context of World Drug Campaign, promoting a healthy lifestyle, disseminating the latest international evidence to local addiction treatment specialists; and finally advocating for social inclusion of people who use drugs, including people who are imprisoned.

The United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) Moldova project office, in cooperation with the Pompidou Group of the Council of Europe organized in Moldova a series of events under the auspices of the National Drug Control Committee and in partnership with the NGO "Positive Initiative" to mark the International Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking: Open Air Concert "Music is My Drug"; Medical Forum on drug dependence treatment and HIV prevention; and Intellectual Contest "Brain Ring" on HIV prevention for inmates.

"MUSIC IS MY DRUG" – FREE OUTDOOR ROCK CONCERT IN CHISINAU

An open air music concert was organized, gathering more than 1,200 people to enjoy local rock band performances in a drug and alcohol free zone. Ten Moldovan bands performed on a voluntary basis at Chisinau "Summer Green-Theatre": Zdob si Zdob, Ana Gulco & X, Cuibul, Paralela 47, Veriga, Yolka Flyman, Infected Rain, Fire Love, DARA, and Longa. The opening act of the concert was a performer coming from the female prison nr.7.

Combining rock music and anti-drug messages provided an opportunity to question the common misconceptions that associate rock music scene with drug use, a stereotype all performers were eager to break and spread a different message to their audience, resonating the UNODC World Drug Day message 2013, "Make health your 'new high' in life, not drugs (Eng) – Alege să fii dependent de sănătate, nu de droguri (Ro)".

Open Air Concert "Music is My Drug": Photos by NGO Positive Initiative.

The revenue from the ticket sales was donated to the Centre for Rehabilitation of Drug Users, therapeutic community from Berezchi, Anenii Noi district. The main organizer of the event, NGO "Positive Initiative" supports the rehabilitation of drug users including prisoners in Moldova.

MEDICAL FORUM ON DRUG DEPENDENCE TREATMENT AND HIV PREVENTION AMONG PEOPLE WHO USE DRUGS IN THE COMMUNITY AND PRISONS

An event for medical doctors specialized in addiction treatment aimed at streamlining, centralizing and disseminating medical knowledge and the latest international evidence on addiction treatment and other drug services in Moldova. Also, UNODC leading specialist, Gilberto Gerra, Fabienne Hariga and Elizabeth Saenz had the opportunity to disseminate evidence-based information and knowledge to health professionals attending the Forum.

The event which was opened by the Moldovan Minister of Health gathered 90 professionals, including medical doctors, international and regional well known experts, and key specialists from the field of addiction treatment from cities and rural areas in order to receive the latest knowledge and learn about the international best practices on medication assisted treatment (MAT), harm reduction and psycho-social support. The productive exchange of information and best practices amongst colleagues from all over Moldova and with regional and international experts in the field of addiction treatment was found very useful by the participants.

INTELLECTUAL CONTEST "BRAIN RING" FOR INMATES – FINAL ROUND

The Anti-Drug Campaign in Moldova also involved prisons and pre-trial detention centres. Moldovan prisons have a high concentration of inmates with a large number of prisoners using drugs and who are facing heightened stigma and discrimination in society during and after imprisonment.

The quiz, intellectual game "Brain Ring" for inmates from Moldova's penitentiaries was organized. The event was made possible due to the close cooperation with the Department of Penitentiary Institutions, and Moldova's Ministry of Justice.

The intellectual game was organized at three levels (local - prison level), (regional – prison level) and final – national, public space). All in all inmates from nine different prisons participated in the contest. The quiz tested general knowledge with a special focus on issues related to drug use, HIV and tuberculosis. During the final round, three teams from prisons, each team including a well-known public person, competed in a free setting, public place in Chisinau city. In order to support the participants, the relatives and family members were also invited to the event.

Republica Moldova a marcat Ziua Internațională de Luptă împotriva Abuzului și Traficului Illicit de Droguri

O serie de evenimente în contextul Campaniei Mondiale împotriva Drogurilor

Consumul de droguri și, în special, utilizarea drogurilor injectabile rămâne o problemă serioasă cu care se confruntă societatea moldovenească. Recentul Raport GARP estimează că în Republica Moldova există peste 30 000 de utilizatori de droguri la o populație ce nu depășește 4 milioane de locuitori.

Într-un efort de sensibilizare asupra pericolelor și problemelor sociale și de sănătate care afectează comunitățile, în special tinerii, ca urmare a consumului de droguri, în contextul Campaniei Mondiale împotriva Drogurilor, au fost organizate mai multe acțiuni focusate pe beneficiari. Aceste activități au promovat modul de viață sănătos, au diseminat cele mai recente dovezi internaționale cu privire la tratament către specialiștii locali și, în final, au pledat pentru incluziunea socială a persoanelor consumatoare de droguri, inclusiv a persoanelor aflate în detenție.

Proiectul Agenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC) în Moldova, în cooperare cu Grupul Pompidou și Consiliul Europei a organizat în Republica Moldova o serie de evenimente sub auspiciile Comisiei Naționale Antidrog și în parteneriat cu Organizația non-guvernamentală „Inițiativa pozitivă”. Agenda Zilei Internaționale de Luptă împotriva Abuzului și Traficului Illicit de Droguri a inclus concertul în aer liber „Muzica este drogul meu”, forumul medical consacrat tratamentului dependenței de droguri și prevenirii HIV și jocul intelectual „Brain Ring” axat pe profilaxia HIV printre deținuți.

„MUZICA ESTE DROGUL MEU” – UN CONCERT DE ROCK ÎN AER LIBER GRATUIT LA CHIȘINĂU

Concertul de muzică rock în aer liber „Muzica este drogul meu” a reunit peste 1200 de persoane și formații locale de rock ce au transformat spațiul concertului într-o zonă liberă de droguri și alcool. Lista formațiilor și interpreților care au fost prezente gratuit la Teatrul de Vară de la Chișinău a inclus: Zdob și Zdub, Ana Gulco & X, Cuibul, Paralela 47, Veriga, Yolka Flyman, Infected Rain, Fire Love, DARA și Longa. În deschiderea concertului a evoluat o deținută a Penitenciarului nr. 7 pentru femei.

Combinția dintre muzica rock și mesajele anti-drog a creat o ocazie potrivită pentru a pune la îndoială percepția comună greșită despre faptul că scena muzicii rock se asociază cu utilizarea drogurilor. Acest stereotip a fost distrus de către toți artiștii din scenă, care au transmis publicului un mesaj puternic, aflat în rezonanță cu sloganul UNODC al Zilei Internaționale de Luptă împotriva Abuzului și Traficului Illicit de Droguri 2013, “Make health your ‘new high’ in life not drugs (Eng) – Alege să fi dependent de sănătate, nu de droguri (Ro)”.

Forumul medical consacrat tratamentului dependenței de droguri și prevenirii HIV pentru persoanele care consumă droguri în comunități și în penitenciare. Imagini: „Inițiativa pozitivă”.

Veniturile din vânzarea de bilete au fost donate Centrului de Reabilitare a consumatorilor de droguri, comunității terapeutice din satul Berezchi, raionul Anenii Noi. Principalul organizator al evenimentului – ONG-ul „Inițiativa pozitivă” – acordă sprijin în procesul de reabilitare a consumatorilor de droguri, inclusiv a persoanelor deținute din Moldova.

FORUMUL MEDICAL CONSACRAT TRATAMENTULUI DEPENDENȚEI DE DROGURI ȘI PREVENIRII HIV PENTRU PERSOANELE CARE CONSUMĂ DROGURI ÎN COMUNITĂȚI ȘI ÎN PENITENCIARE

În contextul Zilei Internaționale de Luptă împotriva Drogurilor a fost organizat un eveniment destinat medicilor specializați în tratamentul dependenței de droguri. Forumul a urmărit simplificarea, centralizarea și diseminarea cunoștințelor medicale și a celor mai recente dovezi internaționale cu privire la tratamentul dependenței de droguri și a altor servicii anti-drog din Republica Moldova. De asemenea, specialiștii superiori UNODC, Gilberto Gerra, Fabienne Hariga și Elizabeth Saenz au avut oportunitatea de a împărtăși informațiile și cunoștințele bazate pe dovezi cu profesioniștii din domeniul sănătății, prezenți la forum.

Acest eveniment, care a fost deschis de către Ministrul Sănătății al Republicii Moldova, a reunit 90 de profesioniști, inclusiv medici, experți regionali și internaționali notorii și specialiști de vază din domeniul tratamentului dependenței de droguri din localități rurale și urbane ale țării. Aceștia au obținut cunoștințe și au cunoscut bune practici cu privire la tratamentul asistat medical (TAM), reducerea noxelor și suport psiho-social. Schimbul productiv de informații și bune practici, realizat între colegi din toate colțurile țării și experți regionali și internaționali în domeniul tratamentului dependenței de droguri, a fost, în opinia participanților, foarte util.

JOCUL INTELECTUAL „BRAIN RING” PRINTRE DEȚINUȚI – RUNDA FINALĂ

Campania Anti-drog în Moldova a implicat și persoane condamnate sau aflate în detenție preventivă. În penitenciarele din Moldova se află un număr semnificativ de deținuți care sunt consumatori de droguri și care se confruntă cu fenomenul de stigmatizare și discriminare atât în timpul detenției, cât și după ispășirea pedepsei.

În acest context, a fost organizat jocul intelectual „Brain Ring” cu participarea deținuților din instituțiile penitenciare ale Moldovei. Evenimentul a fost organizat în strânsă cooperare cu Departamentul Instituției Penitenciare, Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Jocul intelectual s-a desfășurat la trei nivele (local – în penitenciare, regional – în penitenciare la nivel de raion și național – în spațiu public). În concurs au participat deținuți de la toate cele 9 penitenciare din țară. Jocul s-a axat pe cunoștințe și întrebări cu privire la consumul de droguri, infecția HIV și tuberculoza. La runda finală au fost prezente trei echipe ale penitenciarelor, iar fiecare echipă a inclus și o personalitate publică. Această etapă s-a desfășurat la Chișinău, în spațiu public. La eveniment au fost invitați de asemenea apropiați și rude ale participanților pentru ca aceștia să beneficieze de sprijin și încurajare.

A Chance to Education for All Children

“Come With Me, it is Your School Too”

The Ministry of Education and UNICEF launched the second wave of the communication campaign “Come with me, it is your school too”. The event took place in Stefanesti village High school, Floresti district - a school considered model in inclusive education.

Since 2003, parents and teachers from Stefanesti village have refused to send their children with disabilities to auxiliary schools, which are residential institutions for children with special needs. One by one these children were included into the local school and assisted to learn.

“It was hard at the beginning, but we had the support of many partners who helped us in creating an inclusive and friendly environment. They are all our children,” said Aurelia Bodiu, High School Principal.

Today out of the 327 students who learn in Stefanesti, 25 have special educational needs. Doina Vornicescu is studying in the twelfth grade and, although she is partially dependent on the wheelchair, she has some outstanding performances. Together with her peers, she moderates the school Club “Trust” created at the initiative of students to learn through games, videos, and discussions how to help their peers with special needs.

“I want to graduate from high school and then continue into higher education to become a bookmaker or psychologist,” said Doina, whose model is Ion Balan, a 27-year-old young man who is currently employed as an administrator in the school’s computer laboratory. Ion has a physical disability but managed to graduate from the high school and receive higher education. After he came back to Stefanesti, he got a job in the school. Today Ion is one of the school and community’s heroes when it comes to computers and information technologies. “Through my example I want to tell everyone that it is possible to succeed in life if you want, if you persist, and, of course, if you have the support of parents, teachers and peers,” said the young man.

Due to an unfortunate accident, Olesea Lungu who is studying in the fourth grade, has no fingers on her left hand, but this does not prevent her from learning and attending the school crocheting club. “I want to become a seamstress. For that I have to work, to fight for life, for the future,” said the girl optimistically. And when it is too difficult to do so, her teachers and colleagues are nearby. “We are all equal in this school and we feel like we’re at home,” she added.

Doina Vornicescu (left) moderating the school club “Trust” together with her classmate. Doina’s dream is to study at the university and become a bookmaker or psychologist. Photo by UNICEF.

According to the Ministry of Education, all Moldovan schools currently are able to include children with special needs in education. In each district, Psycho-pedagogical Assistance Services were created to assess children’s needs and assist schools in developing Individual Education Plans for everyone.

“Opportunities exist, but it depends on the openness of teachers and the ability of school principals to create an inclusive environment adapted to individual requirements,” said Liliana

Nicolaescu-Onofrei, Deputy Minister of Education, during the visit to Stefanesti High School, where the second wave of the inclusive education campaign was launched.

Nune Mangasaryan, Representative of UNICEF in Moldova, noted that “every child has a right to have access to education and to a best start of life for future. Every child must remain in the community, together with her family. There aren’t children with the same capacity to learn. Everyone is different therefore schools must be accommodated to each and everyone’s needs. The School of Stefanesti is a good example to be followed in this regard.”

The Inclusive education campaign “Come with me, it is your school too” was launched by the Ministry of Education and UNICEF in April 2013. The Campaign was developed to support the implementation of the National Programme for the promotion of inclusive education in the Republic of Moldova for 2011-2020.

According to UNICEF, in Moldova there are over 16,000 children with disabilities, of whom 3,500 are under seven. In 2012 the first 39 children with disabilities and in 2013 – 77 children with disabilities graduated compulsory education in mainstream schools.

Nune Mangasaryan, Representative of UNICEF in Moldova, interacting with children from Stefanesti School, during the launching event of the second wave of inclusive education campaign. Photo by UNICEF.

O șansă la educație pentru toți copiii

„Vino cu mine, școala e și pentru tine”

Ministerul Educației și UNICEF au lansat a doua etapă a campaniei de comunicare „Vino cu mine, școala e și pentru tine”. Evenimentul s-a desfășurat în incinta Liceului Teoretic din Ștefănești, raionul Florești, considerat un model de incluziune școlară a copiilor cu nevoi speciale.

Lecția de muzică la Școala din Ștefănești. Din cei 327 de elevi, 25 sunt cu cerințe educaționale speciale. Grație profesorilor, părinților și copiilor, mediul școlar este prietenos și deschis pentru toți copiii. Imagine: UNICEF.

Încă în anul 2003 părinții și profesorii din satul Ștefănești au refuzat să-și trimită copiii cu dizabilități la școala internat. Unul câte unul copiii au fost integrați în școala generală și ajutați să învețe. „A fost greu la început, dar am avut sprijinul multor parteneri care ne-au susținut să creăm un mediu incluziv și prietenos. Toți sunt copiii noștri”, povestește Aurelia Bodiu, Directoarea Liceului.

Astăzi din cei 327 de elevi care învață la Ștefănești 25 au cerințe educaționale speciale. Olesea Lungu care învață în clasa a IV-a este unul dintre acești elevi. Din cauza unui accident a rămas fără degetele de la mâna stângă, dar asta nu o împiedică să învețe și să frecventeze cercul de creație unde croșetează cu iscusință. „Îmi doresc să devin croitoreasă. Pentru asta trebuie să muncesc, să lupt pentru viață, pentru viitor”, afirmă cu optimism adolescenta. Iar atunci când nu

Ion Balan este eroul satului Ștefănești. În pofida dizabilității el a reușit să facă două facultăți, iar apoi să revină în școală pentru a fi angajat în calitate de laborant în cabinetul de informatică. Imagine: UNICEF.

reușește, îi vin în ajutor colegii și profesorii. „Toți suntem egali în această școală și ne simțim ca acasă”, spune ea.

Doina Vornicescu învață în clasa a XII-a și, chiar dacă este dependentă parțial de cărucior, are performanțe deosebite. Ea moderează împreună cu colegii Clubul școlar „Încredere”, organizat la inițiativa elevilor pentru a învăța prin intermediul jocurilor, filmelor și discuțiilor cum să-și ajute colegii cu nevoi speciale. „Vreau să termin liceul, să-mi continui studiile la universitate și să devin contabilă sau psiholog”, mărturisește Doina. Iar exemplul ei este Ion Balan, un tânăr de 27 de ani, angajat în școală în calitate de laborant la informatică. Ion are o dizabilitate locomotorie și este fost absolvent al liceului. El a reușit să absolvească două facultăți, iar apoi să revină în școală pentru a fi angajat. Ion este eroul școlii și al comunității atunci când este vorba de calculator și tehnologii informaționale. „Prin exemplul meu vreau să spun tuturor că este posibil să reușești dacă îți dorești, dacă insiști și, desigur, dacă ai sprijinul părinților, al profesorilor și colegilor”, mărturisește tânărul.

Potrivit Ministerului Educației, în prezent, toate școlile din Republica Moldova au posibilitatea de a include în educație copii cu cerințe speciale. În fiecare raion au fost create Servicii de Asistență Psihopedagogică care evaluează necesitățile copiilor și recomandă elaborarea Planurilor individuale de educație adaptate pentru fiecare copil. „Posibilități există, dar depinde și de deschiderea cadrelor didactice și de abilitatea directorilor de școală de a crea un mediu adaptat la cerințele fiecăruia”, a precizat Viceministra Educației Liliana Nicolaescu-Onofrei în timpul vizitei la Liceul din Ștefănești, unde a fost lansată a doua etapă a campaniei de comunicare „Vino cu mine, școala e și pentru tine”.

Nune Mangasaryan, Reprezentanta UNICEF în Moldova, a remarcat că „fiecare copil merită să beneficieze de acces la educație și la un viitor. Totodată, trebuie să rămână în comunitate, alături de părinți. Nu există copii cu aceeași capacitate de a învăța. Toți sunt diferiți, de aceea școlile trebuie să fie acomodate la cerințele fiecăruia. Liceul din Ștefănești este un bun exemplu de urmat în acest sens”.

Campania pentru incluziune educațională „Vino cu mine, școala e și pentru tine” a fost lansată de Ministerul Educației și UNICEF în luna aprilie 2013. Campania susține realizarea Programului Național de promovare a educației incluzive pentru perioada 2011-2020. Potrivit UNICEF, în Republica Moldova sunt peste 16000 de copii cu dizabilități, dintre care 3500 au vârste de până la șapte ani. În anul 2012 primii 39 de copii cu dizabilități au absolvit instituții de învățământ generale, iar în anul 2013 numărul acestor copii a crescut până la 77.

“Further Steps to Achieve Social Inclusion Urgently Needed in Moldova”

The United Nations Special Rapporteur on Extreme Poverty and Human Rights, Magdalena Sepúlveda, Undertook a Mission to Moldova

The United Nations Special Rapporteur on Extreme Poverty and Human Rights, Magdalena Sepúlveda, called on the Moldovan authorities to adopt urgent measures to attain social inclusion in the country. “Inequality is an issue of deep concern to all people in Moldova”, she stressed at the end of her first fact-finding mission* to the country.

UN Special Rapporteur visited Roma communities in Moldova.
Photo: OHCHR

“Even small steps taken to strengthen social inclusion in Moldova will have a major impact on empowering the most disadvantaged in the country,” Ms. Sepúlveda said while recognizing the limited resources available and additional challenges imposed by the current global economic crisis. “I have noted that Moldova is committed to building a robust legal system and in recent years has adopted important legislation, yet more needs to be done to ensure their implementation”, added the Special Rapporteur.

The expert noted the efforts made by the Moldovan Government to boost economic growth and reduce poverty from almost 70% of the overall population in 2000 to 26% in 2004. However, she warned, after 2005 the economic growth and development models have not been shared by all members of society.

“There is a widening gap between urban and rural areas and some groups of the society still remain at the margin of social, political and economic processes,” she cautioned, drawing special attention to troubling rates of educational attainment in general mandatory education, with children in rural areas, children with disabilities and Romani children particularly affected.

“I am appalled by the conditions that persons with disabilities live in. I am extremely troubled by the practice of exclusion from society of persons with disabilities, in particular with mental disabilities without any serious effort to ensure their integration,” said Ms. Sepúlveda, who visited psychiatric hospitals and neuro-psychiatric

residential institutions for persons with disabilities on both sides of the Nistru river.

The human rights expert called for a number of reform measures aimed at integrating persons with disabilities fully into the life of the community, including reform of the guardianship system and adoption of a comprehensive adult

deinstitutionalization plan, in accordance with Moldova’s obligations under the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

Special Rapporteur Sepúlveda visited a medical facility in the Briceni district – Pavlovca – including tuberculosis and anti-addiction wards. “The conditions in this institution constitute immediate threats to the life and health of its residents,” she said. “I urged its immediate closure.”

Ms. Sepúlveda also visited some Romani communities. The high levels of stigma and discrimination that exist against Roma are major barriers preventing them from lifting themselves out of poverty. She commended Moldova on introducing the body of Roma community mediators, but warned that “local authorities must ensure that the selection of mediators is carried out in full compliance with the human rights principles of transparency, meaningful and effective participation of the relevant communities, access to information and accountability.”

During her week-long mission, the UN Special Rapporteur met with senior Government officials, donor agencies, international organizations, civil society and communities living in poverty in Chisinau, Balti, Drochia, Calarasi and Briceni districts, as well as Bender and Tiraspol on the left bank of the Nistru.

Ms. Sepúlveda will present a comprehensive report with her final findings and recommendations to the UN Human Rights Council in June 2014.

„Sunt necesare acțiuni urgente pentru realizarea incluziunii sociale în Republica Moldova”

Raportorul Special ONU privind Sărăcia Extremă și Drepturile Omului, Magdalena Sepúlveda, s-a aflat într-o misiune în Moldova

Raportorul Special al Organizației Națiunilor Unite privind Sărăcia Extremă și Drepturile Omului, Magdalena Sepúlveda, a făcut un apel către autoritățile moldovenești să adopte măsuri urgente în vederea realizării incluziunii sociale în țară. „Inegalitatea este un subiect de profundă îngrijorare pentru toți oamenii din Moldova”, a subliniat raportorul la sfârșitul primei sale misiuni de informare în Republica Moldova.

Raportorul Special privind Sărăcia Extremă și Drepturile Omului, Magdalena Sepúlveda va prezenta, în iunie 2014, Consiliului ONU pentru Drepturile Omului un raport comprehensiv cu privire la situația din Republica Moldova. Imagine: ONU.

„Chiar și pașii mici întreprinși pentru consolidarea incluziunii sociale în Republica Moldova vor avea un impact major asupra abilității celor mai defavorizați din țară”, a afirmat Magdalena Sepúlveda, recunoscând, în același timp, resursele limitate disponibile și provocările suplimentare determinate de actuala criză economică globală. „Am observat că Moldova este dedicată să dezvolte un sistem juridic robust și în ultimii ani a adoptat legi importante. Totuși, urmează să fie întreprinse mai multe acțiuni pentru asigurarea implementării acestora”, a spus Raportorul Special.

Expertul a remarcat eforturile Guvernului Republicii Moldova pentru a stimula creșterea economică și a reduce sărăcia de la aproape 70% din numărul total al populației în 2000 până la 26% în 2004. Cu toate acestea, ea a atenționat că după 2005 nu toți membrii societății au beneficiat de modelele economice de creștere și dezvoltare.

„Există un decalaj de creștere între zonele urbane și rurale, iar unele grupuri ale societății rămân în continuare la periferia proceselor sociale, politice și economice”, a observat Raportorul Sepúlveda, atrăgând în mod deosebit atenția asupra ratelor îngrijorătoare de înrolare în învățământul general obligatoriu, unde copiii din zonele rurale, copiii cu dizabilități și copiii romi sunt afectați în mod deosebit.

„Sunt îngrozită de condițiile în care locuiesc persoanele cu dizabilități și sunt extrem de alarmată de practica de excludere din societate

a persoanelor cu dizabilități, în special a celor cu dizabilități mintale, fără nici un efort concret pentru a asigura integrarea lor”, a mărturisit Magdalena Sepúlveda, care a vizitat spitale de psihiatrie și neuro-psihiatrie pentru persoanele cu dizabilități de pe ambele maluri ale râului Nistru.

Experta pentru drepturile omului a făcut apel la realizarea unor măsuri de

reformă, îndreptate spre integrarea completă a persoanelor cu dizabilități în viața comunității, inclusiv reforma sistemului de tutelă și adoptarea unui plan cuprinzător de dezinstituționalizare a adulților, în conformitate cu obligațiile Republicii Moldova asumate în cadrul Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Raportorul Special ONU Magdalena Sepúlveda a vizitat un centru medical din raionul Briceni – Pavlovca – inclusiv secția de tuberculoză. „Condițiile din această instituție reprezintă amenințări imediate pentru viața și sănătatea rezidenților săi”, a spus Dna Sepúlveda. „Am cerut închiderea imediată a instituției respective”.

Magdalena Sepúlveda a vizitat, de asemenea, și unele comunități de romi. Nivelul sporit de stigmatizare și discriminare care există împotriva romilor constituie pentru ei principalele bariere în depășirea sărăciei lor. Ea a apreciat pozitiv faptul că Republica Moldova a introdus corpul de mediatori comunitari, dar a atenționat că „autoritățile locale trebuie să se asigure că selectarea mediatorilor este efectuată în conformitate cu principiile drepturilor omului de transparență, participare semnificativă și eficiență a comunităților relevante, acces la informație și responsabilitate”.

Raportorul Special privind Sărăcia Extremă și Drepturile Omului, Magdalena Sepúlveda, va prezenta, în iunie 2014, Consiliului ONU pentru Drepturile Omului un raport comprehensiv cu privire la situația din Republica Moldova, care va include constatările și recomandările sale finale.

Working Together with Youth to Bring a Fairer and Better Moldova for All

Commitments to Young People in Moldova

Young people in Moldova have a huge potential to contribute to a more prosperous and fairer society for all. Impressive gains have been made in terms of the quality of their education, health and participation.

The literacy rate, as just one indicator, is very high in Moldova (99.5%), with the country ranked 17th out of 177 countries. In the recent UN-led Post-2015 national consultations, young people said that what they want is better education, healthy lifestyle and job opportunities in a more tolerant, cohesive and sustainable society.

The United Nations Secretary General has made working with and for youth a priority of his Five Year Agenda, and earlier this year the UN globally launched a System-Wide Action Plan on Youth. Here in Moldova, UN agencies have identified youth as a priority and the UN- Moldova Partnership Framework includes specific action for addressing youth issues.

PROMOTING HEALTHY LIFESTYLES AMONG YOUTH

Quality education and information is key for preparing young people to succeed in a fast-changing world and it is also key for allowing young people to stay healthy. Some 110,000 Moldovan adolescents and young people were reached in 2012 by the services and information activities provided by the national network of Youth Friendly Health Clinics (YFHC). Since 2001, when the first clinic was created in Chisinau, the network expanded to 37 institutions in all parts of the country, including two in the Transnistrian region. Particular attention is paid to children spending their time on the streets and in parks, young people injecting drugs, girls involved in commercial sex, adolescent boys having sex with men, young people who have HIV. They are regularly invited to the clinic medical check-ups and commodities, which is an entry-point to assess their needs and provide additional services.

Y-PEER, a youth-to-youth initiative pioneered by UNFPA, is increasing the availability of counselling and information services on sexual and reproductive health (SRH) and HIV/AIDS/STI prevention. In Moldova Y-PEER network has developed its own governance structure to increase the leadership and to facilitate better communication and coordination of peer education activities in nine regions

(Chisinau, Drochia, Nisporeni, Causeni, Calarasi, Balti, Aneni Noi, Orhei and Glodeni) by involving some 300 peer educators.

CO-PRODUCERS OF THEIR OWN DEVELOPMENT

Recognizing that long-term sustainable changes can only be achieved when actively involving the young generation, UN agencies are involving children and young people to advocate for new technologies and environmentally friendly life-styles. Since 2011, over 17,000 children participated in an educational initiative promoting the use of renewable energy sources and efficient consumption of energy as part of the EU-UNDP partnership to ensure sustainable energy production in Moldova. They participated in debates within schools, webinar lessons discussing topics on eco-energy with hundreds of colleagues from other schools, visited households and public institutions using renewable energy and built models of solar panels, wind turbines or biomass-based energy plants. The initiatives also help children to share their knowledge about how alternative energy sources can benefit the community and country they live in with their families, and friends.

To promote a culture of tolerance and joint work to solve shared issues, the UN seeks to empower youth to cooperate with their peers across both banks of the Nistru River and improve their own lives. As part of a EU-UNDP confidence building programme, some 600 boys and girls cleaned together the Nistru shores and planted 2,500 trees while law students worked together to provide free legal advice to 300 people in need. More than 750 children and school students are now studying and playing chess together, play at music concerts in cities on both banks and write blogs.

YOUTH EMPOWERMENT AND PARTICIPATION

The poor and marginalized youth are too often denied the ability to seek remedies in a fair justice system, turning them into passive recipients of sporadic services rather than active co-producers of their own futures. A UNDP intervention helps young people from vulnerable groups access the state guaranteed legal aid system in solving issues related to labour rights, property, housing, and social protection. At the same time, a joint UNDP-UN Women local development programme

International Youth Day in Chisinau. Photo by UN.

[continue to pag. 27 ►](#)

Lucrăm cu tinerii pentru o Moldova mai echitabilă și bună pentru toți

Angajamente în beneficiul tinerilor din Republica Moldova

Tinerii din Moldova au un potențial imens și pot contribui la edificarea unei societăți mai prospere și echitabile pentru toți. Calitatea educației, serviciilor de sănătate și participării tinerilor a înregistrat un salt impresionat. Rata de alfabetizare, unul dintre indicatorii relevanți, este foarte înaltă în Republica Moldova (99,5%), țara ocupând locul 17 din 177 de țări ale lumii.

Studentii de la Universitatea de Stat din Moldova au discutat cu Președintele Parlamentului și Coordonatorul rezident ONU despre democrația Republicii Moldova, provocările și succesele acesteia. Foto: ONU Moldova.

Y-PEER și-a instituit propria structură de administrare pentru a spori leadership-ul și a îmbunătăți comunicarea și coordonarea activităților educatorilor de la egal la egal în nouă regiuni (Chișinău, Drochia, Nisporeni, Căușeni, Călărași, Bălți, Aneni Noi, Orhei și Glodeni) prin implicarea a circa 300 de educatori de la egal la egal.

CO-PRODUCĂTORI AI PROPRIEI DEZVOLTĂRI

În cadrul recentelor consultații naționale privind viitorul pe care și-l doresc oamenii după anul 2015, desfășurate de ONU, tinerii au afirmat că ceea ce își doresc este o educație mai bună, un mod de viață sănătos și oportunități de angajare în câmpul muncii într-o societate mai tolerantă, coezivă și durabilă.

Activitățile împreună cu și pentru tineri sunt o prioritate pentru Secretarul General al ONU în agenda sa pentru cinci ani, iar la începutul anului curent Organizația Națiunilor Unite a lansat un Plan de Acțiuni pentru Tineri. În Republica Moldova Agențiile ONU au stabilit că tinerii sunt o prioritate, iar Cadrului de Parteneriat ONU – Moldova include acțiuni specifice menite să abordeze problemele tinerilor.

PROMOVĂM UN MOD DE VIAȚĂ SĂNĂTOS ÎN RÂNDUL TINERILOR

Educația și informația de calitate reprezintă cheia succesului în pregătirea tinerilor pentru a reuși într-o lume care se schimbă rapid și, la fel, constituie cheia succesului în efortul de a-i menține sănătoși. Circa 110000 adolescenți și tineri au beneficiat în 2012 de serviciile și activitățile oferite de Centrele de Sănătate Prietenoase Tinerilor. Din 2001, atunci când a fost deschisă la Chișinău prima clinică pentru tineri, rețeaua s-a extins și astăzi cuprinde 37 de instituții în toate regiunile țării, inclusiv două în regiunea transnistreană. De o atenție sporită se bucură copiii care își petrec timpul pe străzi și prin parcuri, tinerii dependenți de droguri, fetele implicate în sex comercial, băieții care fac sex cu bărbății, tinerii care trăiesc cu HIV.

Y-PEER, o inițiativă de la tânăr la tânăr lansată de UNFPA, extinde accesul tinerilor la servicii de consiliere și informare privind sănătatea reproductivă și prevenirea HIV/SIDA/ITS. În Moldova rețeaua

Recunoscând faptul că schimbările durabile pe termen lung pot fi obținute atunci când tânăra generație participă activ, Agențiile ONU implică copiii și tinerii în promovarea noilor tehnologii și a stilului de viață prietenos față de mediu. Din 2011 circa 17000 de copii au participat la o inițiativă educativă care promovează folosirea surselor de energie regenerabilă și consumul eficient de energie, care este parte a unui parteneriat UE-PNUD privind asigurarea producerii durabile a energiei în Moldova. Ei au participat la dezbateri în școli și la lecții web, discutând subiecte ce țin de energia regenerabilă cu sute de colegi din alte școli, au vizitat locuințe și instituții publice care folosesc energia regenerabilă și panouri solare, turbine de vânt sau echipamente pe bază de biomasă. Inițiativele, la fel, îi ajută pe tineri să-și împărtășească cunoștințele despre cum comunitatea și țara în care ei trăiesc poate beneficia de sursele alternative de energie.

Pentru a promova cultura toleranței și activitățile în comun menite să soluționeze problemele comune, ONU își propune să-i încurajeze pe tinerii de pe malurile râului Nistru să coopereze și să-și îmbunătățească viețile. În cadrul Programului UE-PNUD de consolidare a încrederii circa 600 de băieți și fete au făcut curat împreună pe malurile râului Nistru și au plantat circa 2500 de copaci. Totodată, studenții facultăților de drept au oferit consultații juridice gratuite pentru 300 de persoane nevoiașе. Peste 750 de copii și studenți învață și joacă șah împreună și cântă la concerte pe ambele maluri și mențin propriile bloguri.

ABILITAREA ȘI PARTICIPAREA TINERILOR

Tinerii săraci și marginalizați rareori au acces la un sistem de justiție corect, devenind mai degrabă beneficiari pasivi ai unor servicii sporadice decât

► continuare în pag. 27

Working Together with Youth to Bring a Fairer and Better Moldova for All

Commitments to Young People in Moldova

[continue from pag. 25](#) ►

helps youth socialize and participate more in the life of the community. Stadiums, sports' fields and culture halls were renovated which allow them to practice sports and undertake extracurricular activities, heated and repaired schools offer a better environment for education and the community centres provide services to the needy, including the vulnerable youth.

Through innovative tools, the UNICEF is engaging adolescents and young people, especially those who are underprivileged or marginalized, to express their opinions and make their voices heard on issues affecting their lives. Many young Moldovans have participated along the years in OneMinutes Jr., a successful global initiative which encourages youth expression, motivating youngsters aged 12 to 20 to articulate their viewpoints and concerns in sixty-second videos. They produced their own heart touching films about lives in orphanages, penitentiaries

and about life experiences of children with disabilities. Young people in Moldova were also encouraged to set-up their own blogs and engage in a public dialogue around issues concerning their future lives like education, health, poverty, migration, violence and abuse.

As the Government prepares to evaluate the implementation of the National Youth Strategy for 2009-2013, the UN will provide support in identifying good practices and lessons learned which will be valuable for a new Strategy based on the fundamental principles such as non-discrimination, equal opportunities and respect for youth as equal citizens.

These efforts demonstrate some of the examples of the UN's commitment to young people in Moldova, but it is the state and young people themselves who can do more to address the obstacles and find the solutions. There is no doubt that everyone will benefit from an educated, healthy and actively engaged young population.

Lucrăm cu tinerii pentru o Moldovă mai echitabilă și bună pentru toți

Angajamente în beneficiul tinerilor din Republica Moldova

► [continuare din pag. 26](#)

co-producători activi ai viitorului lor. Un proiect al PNUD îi ajută pe tinerii din grupurile vulnerabile să obțină acces la asistența juridică garantată de stat pentru a-și soluționa problemele legate de dreptul muncii, proprietate, locuințe și protecție socială. În același timp, un program de dezvoltare locală comun al PNUD și UN Women îi ajută pe tineri să se socializeze și să participe mai activ în viața comunității. Stadioane, terenuri sportive și cămine culturale au fost renovate, ceea ce le permite tinerilor să practice sportul și să participe la activități extracurriculare. Școlile reparate și încălzite oferă un mediu mai bun pentru educație, iar centrele comunitare oferă servicii pentru nevoiași, inclusiv tineri vulnerabili.

Prin mijloace inovative, UNICEF implică adolescenții și tinerii, în special pe cei defavorizați sau marginalizați, ca să-și exprime opiniile și să-și facă auzite vocile pe subiecte care le afectează viața. Mulți tineri din Moldova au participat pe parcursul anilor la OneMinutes Jr., o inițiativă globală de succes care încurajează libertatea de exprimare a tinerilor, motivându-i pe tinerii în vârstă de 12-20 de ani să-și exprime punctele de vedere și îngrijorările în filme video de 60 de secunde. Ei au

produs propriile filme emoționante despre viața în orfeline, penitenciare și despre viața copiilor cu dizabilități. Tinerii din Moldova la fel au fost încurajați să-și creeze propriile bloguri și să se implice în discuții publice privind viitorul lor, pe subiecte precum educația, sănătatea, sărăcia, migrația, violența și abuzul.

Pentru că Guvernul se pregătește să evalueze implementarea Strategiei Naționale pentru tineret pe anii 2009-2013, ONU va oferi suport în identificarea bunelor practici și lecțiilor învățate care vor fi prețioase pentru elaborarea unei noi strategii bazată pe principiile fundamentale, așa ca nediscriminarea, oportunități egale și respect pentru tineri ca cetățeni egali.

Acestea sunt câteva exemple ale angajamentului ONU față de tinerii din Moldova, dar anume statul și tinerii înșiși sunt cei care pot face mai mult pentru a depăși obstacolele și a găsi soluții. Nu mai încapă îndoială că țara va beneficia de o populație tânără educată, sănătoasă și activă.

PRESENTATION OF THE DOCUMENTARY "NEW WALLS: REFUGEE WOMEN IN EASTERN EUROPE"

The UN Refugee Agency together with the Bureau for Migration and Asylum, Ministry of Internal Affairs presented the premiere of the documentary film "New Walls: Women Refugees in Eastern Europe" by Paula Palacios in a closed screening at the "Gaudeamus" Cinema House.

The event was addressed by Olga Poalelungi, Director of the Bureau for Migration and Asylum, Ministry of Internal Affairs, as well as by Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator in the Republic of Moldova, Ingrid Tersman, Ambassador of Sweden in the Republic of Moldova, and Silvia Radu, Honorary Consul of the Kingdom of Spain in the Republic of Moldova.

UNHCR's Regional Representative, Oldrich Andrysek, has emphasized that: "It does not always take much to help. All we really need to do is to be tolerant and inclusive. All that refugee women seek is to find their place in a host society: to feel welcome, to be understood, to be accepted and respected."

"This documentary touches every aspect of a human being and his or her human rights", said Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator in Moldova. "The Republic of Moldova has been at the forefront of adopting the UN Convention on Statelessness, with its people generously welcoming and accepting refugees in their country".

The documentary produced by Al Jazeera and narrated by UNHCR Goodwill Ambassador Barbara Hendriks portrays the interrupted lives of five refugee women who escaped from persecution in their countries of origin in order to seek refuge, safety and a new home. The film shot on location in Ukraine, Belarus and Moldova, offers a unique view on how women targeted by persecution cope with their fate. The film also reflects how they personally experience forced displacement in Eastern European context.

Paula Palacios, the producer and the director of the film, who came to Chisinau for the event, says: "In my job I can only try to highlight certain issues but here today, there are many people in this hall who have the chance in their everyday life to change the lives of many people, including refugee women."

Official speeches for the premiere presentations made by Silvia Radu, Honorary Consul of the Kingdom of Spain, Ingrid Tersman, Ambassador of Sweden, Oldrich Andrysek, UNHCR Regional Representative, Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator in the Republic of Moldova. Photo by UNHCR.

The film screening was accompanied by music performed by Vladimir Elsakov, instrumental guitarist, who kindly accepted to perform. The event also featured an exhibition dedicated to the work of Fritjof Nansen on loan from the Royal Norwegian Embassy in Ukraine and a photo exhibition featuring integration of refugees living in the Republic of Moldova. Some 300 plus guests tasted food prepared by refugees and enjoyed poems recited by refugee children who mastered the Romanian language. Representatives of the refugee communities from Afghanistan, Syria, Palestine, Iran, Iraq, Nigeria, Congo, Pakistan, Sudan and India were present at the event.

The documentary was produced by Al-Jazeera Documentary Channel, with the support of the Spanish Women and Health Foundation, the Royal Norwegian Embassy in Ukraine and UNHCR. UNHCR Office in Moldova

expresses gratitude to the sponsors of the event in Moldova: Embassy of the Kingdom of Spain, Embassy of Czech Republic, Efes Vitanta Moldova Brewery S.A.

Globally, over 45 million people are currently displaced as a result of persecution or armed conflict. Moldova has hosted refugees since the 90s of the last century and many people continue to seek protection in our country.

UNHCR has been working in the Republic of Moldova since 1997 to support the Government's efforts to accede to and implement the relevant international instruments in the area of asylum and statelessness. In the period between 1999 and 2001, UNHCR implemented a programme to assist persons who were internally displaced as a result of the military conflict in the Transnistrian region.

UNHCR's priorities in the Republic of Moldova in 2013 remain monitoring the implementation of the 1951 Refugee Convention and consolidating the capacity of the relevant state authorities, judiciary and civil society in its protection and integration efforts. A new regional project to improve the national asylum systems and procedures in Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova and Ukraine, jointly funded by the European Union and UNHCR, started in March 2013.

PREMIERA DOCUMENTARULUI „ZIDURI NOI: FEMEILE REFUGIATE ÎN EUROPA DE EST”

Agencia ONU pentru Refugiați (UNHCR), împreună cu Biroul Migrație și Azil, Ministerul Afacerilor Interne, a prezentat documentarul „Ziduri noi: Femeile refugiate în Europa de Est”, semnat de Paula Palacios, într-o premieră închisă la Cinematograful „Gaudeamus”.

La premiera filmului au rostit mesaje de salut Olga Poalelungi, Director al Biroului Migrație și Azil, Ministerul Afacerilor Interne, Nicola Harrington-Buhay, Coordonator Rezident ONU, Ingrid Tersman, Ambasadorul Suediei în Republica Moldova, și Silvia Radu, Consul Onorific al Regatului Spaniei în Republica Moldova.

Reprezentantul Regional UNHCR, Oldrich Andrysek, a menționat în mesajul său că „uneori nu este nevoie de prea mult ca să ajuți pe cineva. Ceea ce trebuie să facem într-adevăr este să fim toleranți și să-i acceptăm pe toți. Tot de ceea ce au nevoie femeile refugiate este să-și găsească un loc al lor în societatea gazdă: să se simtă binevenite, să fie înțelese, să fie acceptate și respectate”

„Acest documentar vizează toate aspectele unei ființe umane și drepturile omului”, a spus Coordonatorul Rezident ONU în Moldova, Nicola Harrington-Buhay, la premiera filmului „Ziduri noi”. „Republica Moldova a fost printre primele țări care au adoptat Convenția ONU privind Apatridia, iar cetățenii săi i-au primit pe refugiați cu multă generozitate și i-au acceptat în țara lor”.

Documentarul produs de Canalul Al Jazeera și sonorizat de Ambasadorul Bunăvoinței Barbara Hendriks povestește viața zdruncinată a celor cinci femei refugiate care au fost nevoite să fugă în urma persecuției din țara lor de origine în căutare de securitate și o casă nouă. Documentarul a fost filmat în localități din Ucraina, Belarus și Republica Moldova și oferă o perspectivă unică a destinului femeilor care sunt persecutate. Filmul ilustrează de asemenea faptul cum aceste femei trăiesc personal prin experiența strămutării forțate în contextul Europei de Est.

Producătorul și directorul filmului, Paula Palacios, care a venit special la Chișinău pentru acest eveniment, a mărturisit: „În activitatea mea pot doar încerca să accentuez anumite probleme, însă azi există multe persoane în această sală care

au posibilitate în viața de zi cu zi să schimbe viața altor persoane, inclusiv a femeilor refugiate”.

Premiera filmului a fost însoțită de melodii în interpretarea chitaristului instrumentist Vladimir Elsakov. Evenimentul a găzduit și o expoziție dedicată activității lui Fridtjof Nansen, fiind prezentată de Ambasada Regatului Norvegiei la Kiev, și de asemenea o expoziție de fotografie dedicată integrării refugiaților în Republica Moldova. Peste 300 de persoane au gustat din bucatele pregătite de refugiați și au ascultat poezii recitate de copiii refugiați care au studiat limba română. La eveniment au participat reprezentanți ai comunității refugiaților din Afganistan, Siria, Palestina, Iran, Irak, Nigeria, Congo, Pakistan, Sudan și India.

Documentarul „Ziduri noi” a fost produs de canalul Al-Jazeera, cu susținerea oferită de Fundația Spaniolă pentru Femei și Sănătate, Ambasada Regatului Norvegiei la Kiev și UNHCR. Biroul UNHCR în Moldova a exprimat cu această ocazie mulțumiri sponsorilor evenimentului în Moldova: Ambasada Regatului Spaniei, Ambasada Republicii Ceha, Berăria Efes Vitanta S.A.

La nivel global, peste 45 milioane de persoane sunt deplasate din cauza persecuției sau conflictelor armate. Republica Moldova a găzduit refugiați încă din anii 90 ai secolului trecut și multe persoane continuă să caute protecție aici.

UNHCR activează în Republica Moldova din 1997 pentru a sprijini eforturile Guvernului de a adera și implementa instrumentele internaționale relevante în domeniul azilului și apatridiei. În perioada cuprinsă între 1999 și 2001, UNHCR a implementat un program de asistare a persoanelor ce au fost intern-strămutate ca urmare a conflictului militar din regiunea transnistreană a țării. Oldrich Andrysek a activat în calitate de Reprezentant UNHCR în Republica Moldova între 1998 și 2002.

Prioritățile UNHCR în Republica Moldova pentru anul 2013 rămân a fi monitorizarea implementării prevederilor Convenției din 1951 privind statutul refugiaților și consolidarea capacității autorităților relevante de stat, a sistemului judiciar și ale societății civile în domeniul protecției și integrării. În acest sens, în martie 2013, a fost lansat un nou proiect regional pentru îmbunătățirea sistemelor naționale de azil și a procedurilor în Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina, finanțat de către Uniunea Europeană și UNHCR.

In Cocieri, Promoting Trust Means a Renovated High School for Children from Both Banks of Nistru River

The Changes to Best Occur on Both Banks of Nistru River

Jana Gatcan from Vasilievca village wakes up every morning at 6am and walks 30 km to get to her high school in Cocieri. This year, due to the new roof, the high school is more welcoming to her and the other 330 children who have come here from eight communities from both banks of Nistru River. Jana knows who gave them this gift – a programme that helps people on both banks of Nistru River to live better together.

Children from Cocieri and 7 neighbouring villages go to a newly repaired school now. Photo: UNDP.

“Vlad Iovita” Theoretical High School from Cocieri commune, Dubasari district was opened 50 years ago, but it was never repaired thoroughly, even if it was seriously damaged during the conflict. For many years, the high level of humidity in the classrooms endangered the health of pupils and teachers from the high school and caused damage to furniture and teaching materials. “The roof of the high school was riddled with bullets and damaged due to its age. This is why, in rainy weather, pools of water formed in the classrooms and children were unable to study under normal conditions. The budget of the mayor’s office is too small to carry out proper repairs of the high school, so we sought with the high school administration the help of the European Union,” said Ion Mitcul, mayor of Cocieri. The replacement of the school was like a lifebuoy for the high school which was “drowning” in water “in the cold season. Hurrah!!! No more rain in our classes, only good marks,” exclaimed the friends of Olga, Adriana and Corina when they found their high school with a new and durable roof this autumn.

“With around 78,000 Euros from the EU-UNDP Confidence Building Programme and the community contribution, we managed to solve in a few months this ongoing and challenging problem in our village. This instilled confidence in the people of the 7 neighbouring settlements, the children of which study at our high school,” said

Aurelia Ursu, the high school principal. The financial assistance from the EU and UNDP has paved the way for other investments as well. Thus, with the assistance of the Bureau of Reintegration, all the windows of the high school were replaced and a new heating system was designed this summer. The village kindergarten is also going to be repaired thoroughly, so that in

summer, with the assistance of “Support to Confidence Building Measures” Programme, it will widely open the doors for another 80 children in addition to the 125 that currently attend it. Now the inhabitants are more confident in the future and are more willing to put shoulder to the community development.

“Vlad Iovita” the Theoretical High School from Cocieri commune is part of the 40 social infrastructure improvement projects funded by the EU and the UNDP aimed at enhancing the confidence between the people on both banks of Nistru River. By 2015, over 40 kindergartens, schools, social and health centres, roads, sewage and water supply systems will be restored within the EU-UNDP Programme and will contribute directly to the improvement of the lives of over 100,000 people on the two banks of Nistru River, but also to the promotion of good relations between them.

“The success of the infrastructure renovation projects is due largely to the fact that all activities are carried out by people from both banks of Nistru River in close collaboration, which allows them to more efficiently solve their common problems,” said Viorel Albu, manager of the EU- UNDP Community Development Programme.

Besides the social infrastructure renovation projects, the EU-UNDP Programme provides financial and technical support to joint projects in other four key areas: business, civil society

[continue in pag. 31 ►](#)

La Cocieri, promovarea încrederii înseamnă un liceu renovat pentru copiii de pe ambele maluri ale Nistrului

Schimbări pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor de pe cele două maluri ale Nistrului

Jana Gațcan din satul Vasilevca se trezește în fiecare dimineață la ora 6 și parcurge 30 km ca să ajungă la liceul din Cocieri. În acest an, datorită acoperișului nou-nouț, liceul este și mai primitiv pentru ea și alți 330 de copii care vin aici din opt localități de pe ambele maluri ale Nistrului. Jana știe și cine le-a oferit acest cadou – un program care ajută oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului să trăiască împreună mai bine.

Liceul Teoretic „Vlad Ioviță” din comuna Cocieri, raionul Dubăsari, are 50 de ani, însă n-a fost niciodată reparat temeinic, chiar dacă a fost deteriorat serios în timpul conflictului de pe Nistru. Ani în șir, nivelul înalt de umiditate din sălile de studii a pus în pericol sănătatea elevilor și a profesorilor din liceu și a provocat deteriorarea mobilierului și materialelor didactice. „Acoperișul liceului a fost ciuruit de gloanțe și a fost măcinat de timp. Din acest motiv pe timp ploios în clase se aduna multă apă și copiii nu puteau studia în condiții normale. Bugetul primăriei este mult prea mic pentru a face o reparație temeinică în liceu, așa că am apelat, împreună cu administrația școlii, la ajutorul Uniunii Europene”, spune Ion Mițcu, primarul de Cocieri. Schimbarea acoperișului a fost ca un colac de salvare pentru liceul care în sezonul rece „se îneca” în ape. „Ur-a-a!!! Nu va mai ploua în clasele noastre, decât cu note bune”, au exclamat prietenele Olga, Adriana și Corina atunci când au găsit, în această toamnă, liceul lor cu un acoperiș nou și trainic.

„Cu cei aproximativ 78 de mii de Euro din partea Programului UE-PNUD de consolidare a încrederii și cu aportul comunității, am reușit în câteva luni să rezolvăm o problemă veche și dureroasă a localității noastre. Acest lucru a insuflat încredere în oamenii din cele opt

localități megieșe, ai căror copii studiază la liceul nostru”, a spus Aurelia Ursu, directoarea liceului. Asistența financiară din partea UE și PNUD a deschis calea și pentru alte investiții. Astfel, cu ajutorul Biroului pentru Reintegrare, în această vară au fost schimbate toate geamurile liceului și a fost proiectat un nou sistem de încălzire. Grădinița din localitate intră și ea în reparații capitale, pentru ca în scurt timp, tot cu ajutorul Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, să deschidă larg ușile pentru încă 80 de copii pe lângă cei 125 care o frecventează în prezent. Acum localnicii sunt și mai încrezători în ziua de mâine și mai dornici să pună umărul la dezvoltarea comunității.

Liceul Teoretic „Vlad Ioviță” din comuna Cocieri face parte din cele 40 de proiecte de îmbunătățire a infrastructurii sociale finanțate de UE și PNUD în vederea sporirii gradului de încredere între oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului. Până în 2015, peste 40 de grădinițe, școli, centre sociale și de sănătate, drumuri, rețele de canalizare și de aprovizionare cu apă vor fi reconstruite în cadrul acestui Program UE-PNUD. Toate acestea vor contribui direct la îmbunătățirea calității vieții a peste 100 mii de oameni de pe cele două maluri ale Nistrului, dar și la promovarea bunelor relații între ei.

„Succesul proiectelor de renovare a infrastructurii se datorează, în mare parte, faptului că toate activitățile sunt realizate de oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului într-o strânsă colaborare, ceea ce le oferă posibilitate de a soluționa mai eficient problemele lor comune”, spune Viorel Albu, manager de proiect Dezvoltare Comunitară din cadrul Programului UE-PNUD.

Jana Gațcan din satul Vasilevca se trezește în fiecare dimineață la ora 6 și parcurge 30 km pentru ca să ajungă la liceul din Cocieri. Foto: PNUD.

continuare în pag. 31 ►

In Cocieri, Promoting Trust Means a Renovated High School for the Children from Both Banks of Nistru River

The Changes to Best Occur on Both Banks of Nistru River

continue from pag. 29 ►

development, health and environmental protection. The programme is being implemented between 2012-2015 with a total budget of 10.6 million Euros, granted by the European Union (9.5 million Euro) and UNDP (1.1 million Euro).

Over the last year "Support to Confidence Building Measures" Programme also supported 21 common projects of nongovernmental organizations from both banks of Nistru River in several thematic areas. The activities are as varied and range from the environment protection, integration of people with disabilities, training of journalists to joint research and analysis in sociology, mass media and road safety. The partnerships established between the NGOs from the both banks of Nistru River enabled the creation of the first foster care service in the

Transnistrian region. Also, 11 schools in Transnistrian region have first created blogs where pupils can practice their journalism skills and are able to display their achievements. Hundreds of families from the Transnistrian region in difficult situation enjoyed psycho-social and legal assistance. The specialists in child protection from the Transnistrian region undertook the good practices from their colleagues from the right bank of Nistru River, which helped them to create conditions for the placement of 20 children missing parental care in parental families.

All these results are just a small part of the changes to best that occur on both banks of Nistru River with the assistance of the European Union and UNDP. The results obtained are further evidence that the joint activity has much better effects than the solitary ones, while confidence means concrete benefits for thousands of people on both banks of Nistru River.

La Cocieri, promovarea încrederii înseamnă un liceu renovat pentru copiii de pe ambele maluri ale Nistrului

Schimbări pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor de pe cele două maluri ale Nistrului

► continuare din pag. 30

Împreună cu proiectele de renovare a infrastructurii sociale, Programul UE-PNUD sprijină financiar și tehnic proiecte comune în alte patru domenii-cheie: dezvoltarea afacerilor, a societății civile, ocrotirea sănătății și protecția mediului ambiant. Programul este implementat în perioada 2012-2015, cu un buget total de 10,600,000 Euro, acordați de Uniunea Europeană (9,500,000 Euro) și PNUD (1,100,000 Euro).

Pe parcursul ultimului an, Programul „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii” a mai sprijinit 21 de proiecte comune ale organizațiilor non-guvernamentale de pe ambele maluri ale Nistrului în mai multe domenii tematice. Activitățile sunt pe cât de variate, pe atât de tangibile la nivel local și se extind de la protecția mediului ambiant, integrarea persoanelor cu dizabilități, instruirea jurnaliștilor, până la activități comune de cercetare și analiză în domeniul sociologiei, mass-media și a siguranței rutiere. Grație parteneriatelor stabilite între ONG-urile de pe ambele maluri ale Nistrului a

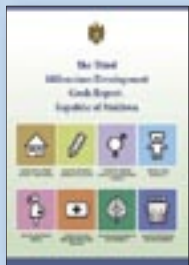
fost creat primul serviciu de asistență parentală profesionistă din regiunea transnistreană. De asemenea, 11 școli din regiunea transnistreană și-au creat pentru prima dată bloguri, unde elevii își pot exercita abilitățile de jurnalist și își pot afișa realizările. Sute de familii din regiunea transnistreană aflate în dificultate au beneficiat de asistență psiho-socială și juridică gratuită. Specialiștii din domeniul protecției copilului din regiunea transnistreană au preluat bune practici de la colegii lor din dreapta Nistrului, ceea ce i-a ajutat să creeze condiții pentru plasarea a 20 de copii lipsiți de îngrijirea părintească în familii de tip parental.

Toate aceste rezultate sunt doar o mică parte din schimbările în bine care se produc pe ambele maluri ale Nistrului cu ajutorul Uniunii Europene și PNUD. Rezultatele obținute sunt o dovadă în plus a faptului că activitatea în comun produce efecte mult mai bune decât eforturile solitare, iar încrederea înseamnă beneficii concrete pentru mii de oameni de pe ambele maluri ale Nistrului.

United Nations Publications Publicații ale Națiunilor Unite

THIRD NATIONAL REPORT ON MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS. REPUBLIC OF MOLDOVA

The Third National Report on Millennium Development Goals presents the progress made by Moldova in achieving the eight Millennium Development Goals during 2010-2013 and identifies issues faced by the country two years before the deadline set for achievement of the objectives. The National Report developed by the Government of Moldova with the

support of the United Nations, presents the solutions and options Moldova has to accelerate positive developments while looking beyond 2015 to identify the priorities for the long-term development agenda.

http://www.un.md/key_doc_pub/3rdMDGReport_Eng.pdf

POST-2015 DEVELOPMENT AGENDA: FINAL REPORT ON CONSULTATIONS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The report summarizes the results of the consultations about the future people of Moldova want after 2015, when the Millennium Development Goals expire, presenting the real picture of the current concerns and future aspirations of the country. Those over 7000 people who participated in the national post-2015 consultations talked about the future they want, the long-

term challenges and development risks for the Republic of Moldova, and proposed a number of recommendations how to address those.

http://www.un.md/key_doc_pub/Post2015Report_Eng.pdf

COMMITTING TO CHILD SURVIVAL: A PROMISE RENEWED – PROGRESS REPORT 2013

The annual number of under-five deaths fell from 12.6 million in 1990 to 6.6 million in 2012. But much faster progress is needed to reduce preventable diseases that cause child mortality. This is the second report in a series intended to track progress on child survival and

promote accountability for global commitments.

http://www.unicef.org/publications/files/APR_Progress_Report_2013_9_Sept_2013.pdf

TREATMENT 2015

Treatment 2015 provides a results-driven framework to expedite and greatly expand coverage. With less than 1000 days before the end of 2015, much work remains to be done. The WHO's new 2013 guidelines on The Use of Antiretroviral Drugs for Treating and Preventing HIV Infection recommend a CD4 threshold of 500 for initiation of HIV treatment. As an important step towards getting to zero AIDS-related deaths, countries

should be encouraged to prioritize immediate efforts to ensure that all people eligible for HIV treatment have access to it.

http://www.unaids.org/en/media/unaids/contentassets/documents/unaidspublication/2013/JC2484_treatment-2015_en.pdf

THE GLOBAL PARTNERSHIP FOR DEVELOPMENT: THE CHALLENGE WE FACE

Agreements during the Rio+20 conference on sustainable development in 2012 and recent meetings of the UN, G8, G20, World Bank Group and others point to efforts being made to find ways to enhance global development and reduce poverty through traditional means, as well as new, innovative methods and partnerships. Official development assistance (ODA) declined for a second consecutive year in 2012, falling 4 per cent,

down to \$125.9 billion from \$134 billion in 2011. Reductions were mainly due to fiscal austerity measures by countries in the European Union. On the positive side, several countries, including EU members, either increased aid in 2012 or met the UN target of allocating 0.7 per cent of gross national income to aid.

<http://www.undp.org/content/dam/undp/library/MDG/english/MDG-Gap-Task-Force-Report-2013-EN.pdf>

MATERNAL HEALTH THEMATIC FUND ANNUAL REPORT 2012

The Maternal Health Thematic Fund (MTHF) Annual Report 2012 gives an overview of the results achieved in 2012 by the Fund through targeted interventions in high maternal mortality countries. Advocacy and demand-creation for maternal and newborn health has been high on the agenda, as has raising awareness on and commitment to maternal health globally, regionally and nationally.

<http://www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/documents/publications/2013/MHTF%202012%20Annual%20Report-final.pdf>

The United Nations in Moldova
131, 31 August 1989 Str., Chisinau
MD-2012, Moldova
www.un.md

